

Fremtind

Rapport om solvens og finansiell stilling (SFCR)

Fremtind Livsforsikring AS

2022

Vi er eid av SpareBank 1 Gruppen og DNB

Innhold

	Sammendrag	<u>4</u>
<hr/>		
A	Virksomhet og resultater	<u>6</u>
A.1	Virksomhet	<u>7</u>
A.2	Forsikringsresultat	<u>11</u>
A.3	Investeringsresultat	<u>13</u>
A.4	Resultat fra øvrig virksomhet	<u>14</u>
A.5	Andre opplysninger	<u>14</u>
<hr/>		
B	System for styring og kontroll	<u>16</u>
B.1	Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll	<u>17</u>
B.2	Krav til egnethet	<u>25</u>
B.3	Risikostyringssystemet	<u>26</u>
B.4	Internkontrollsystem	<u>31</u>
B.5	Internrevisjonsfunksjon	<u>32</u>
B.6	Aktuarfunksjonen	<u>32</u>
B.7	Utkontraktering	<u>33</u>
B.8	Andre opplysninger	<u>35</u>
<hr/>		
C	Risikoprofil	<u>36</u>
C.1	Forsikringsrisiko	<u>37</u>
C.2	Markedsrisiko	<u>41</u>
C.3	Kredittrisiko	<u>45</u>
C.4	Likviditetsrisiko	<u>45</u>
C.5	Operasjonell risiko	<u>46</u>
C.6	Andre vesentlige risikoer	<u>47</u>
C.7	Andre opplysninger	<u>47</u>
<hr/>		
D	Verdsetting for solvensformål	<u>48</u>
D.1	Eiendeler	<u>49</u>
D.2	Forsikringstekniske avsetninger	<u>51</u>
D.3	Andre forpliktelser	<u>54</u>
D.4	Alternative verdsettingsmetoder	<u>55</u>
D.5	Andre vesentlige opplysninger	<u>55</u>
<hr/>		
E	Kapitalstyring	<u>56</u>
E.1	Ansvarlig kapital	<u>58</u>
E.2	Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	<u>61</u>
E.3	Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	<u>63</u>
E.4	Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	<u>63</u>
E.5	Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	<u>63</u>
E.6	Andre opplysninger	<u>63</u>

Sammendrag

Fremtind Livsforsikring AS (foretaket) er underlagt Solvens II som er et felles europeisk regelverk for forsikringsforetak. Regelverket stiller krav til offentliggjøring av informasjon om foretakets solvens og finansielle stilling.

Fremtind Livsforsikring AS er et livsforsikringsforetak som sikrer liv og helse i Norge. Foretaket er en av landets største tilbydere innen personforsikringsprodukter og tilbyr personforsikringer i privat-, organisasjons- og bedriftsmarkedet. Fremtind Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS, som igjen er eid 65 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS og 35 prosent av DNB Bank ASA.

I 2022 har foretaket et positivt resultat etter skatt på 422 millioner kroner. Resultatet er drevet av forsikringsresultatet som bidrar med 586 millioner kroner før skatt.

Solvensmarginen er innenfor kapitalmålet på 150 til 215 prosent. Foretaket er solid kapitalisert med en solvenskapital på 3 284 millioner kroner og en solvensmargin på 207 prosent.

Foretaket benytter standardformelen til beregning av solvensmargin under Pilar 1.

Solvensmargin
Prosent %

2006,

70%

Virksomhet og resultater

A	A.1	Virksomhet	<u>7</u>
	A.2	Forsikringsresultat	<u>11</u>
	A.3	Investeringsresultat	<u>13</u>
	A.4	Resultat fra øvrig virksomhet	<u>14</u>
	A.5	Andre opplysninger	<u>14</u>

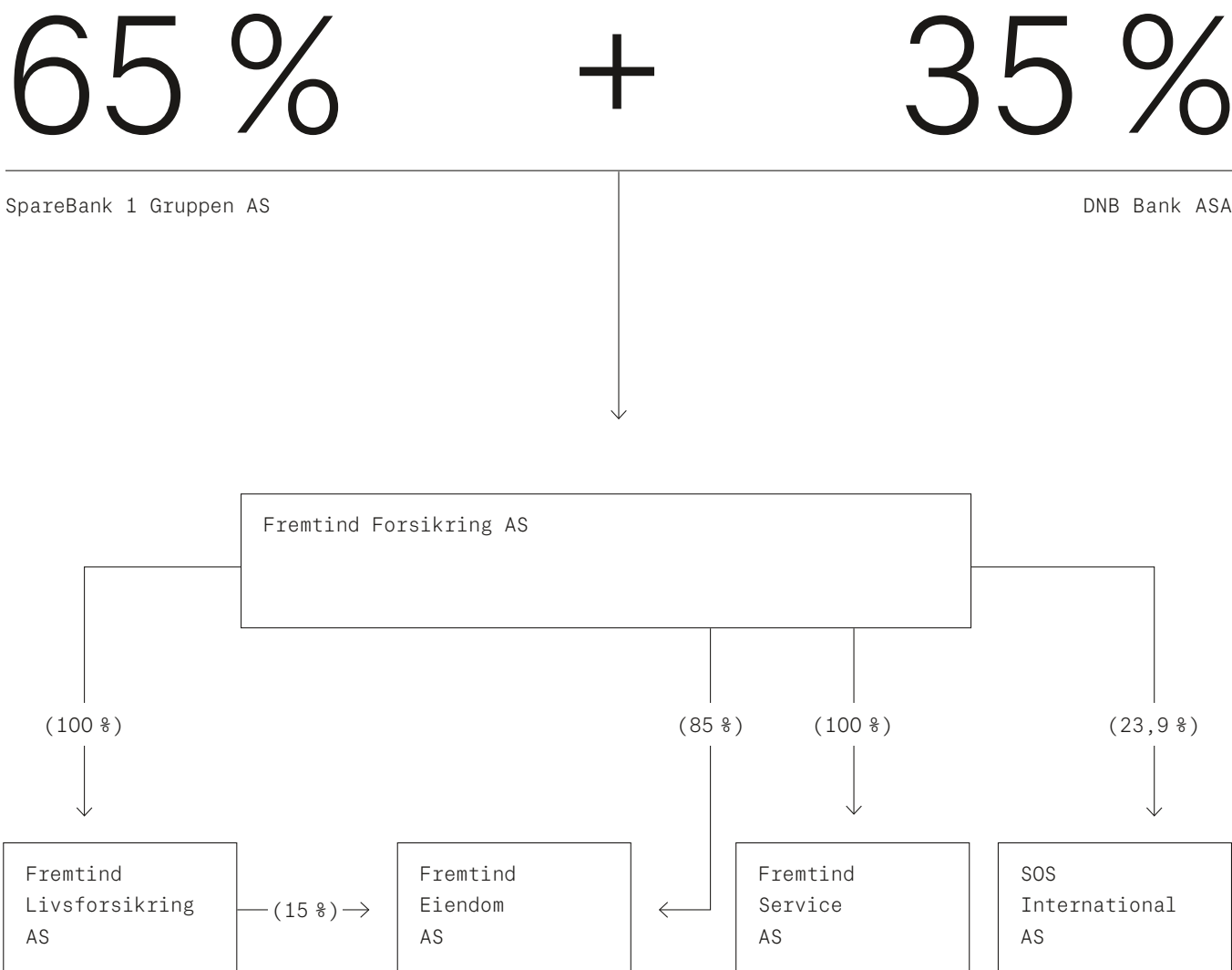
A.1 Virksomhet

Nøkkelinformasjon og historikk

Fremtind Livsforsikring AS er et norsk livsforsikringsforetak som sikrer liv og helse i Norge. Foretaket er en av landets største tilbydere innen personforsikringsprodukter og tilbyr personforsikringer i privat-, organisasjons- og bedriftsmarkedet. Foretaket har felles hovedkontor med Fremtind Forsikring AS i Oslo.

Fremtind Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS, som igjen er eid 65 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS og 35 prosent av DNB Bank ASA. Fremtind konsern inngår som et delkonsern i SpareBank 1 Gruppen AS. Fremtind Livsforsikring AS er ikke børsnotert.

Figur 1: Forenklet struktur for Fremtind Livsforsikring AS

Distribusjon av foretakets produkter skjer hovedsakelig gjennom de største bankene i Norge – bankene i SpareBank 1 alliansen og DNB. SpareBank 1-bankene distribuerer forsikringer under merkevarene SpareBank 1 og LOfavør, mens DNB distribuerer forsikringene under DNB-merkevaren.

SpareBank 1 distribuerer de kollektive forsikringsordningene til LO-forbundene, og de individuelle forsikringene til LO-forbundenes medlemmer. DNB distribuerer de kollektive forsikringsordningene til Norsk Sykepleierforbund (NSF), og de individuelle forsikringene til NSF sine medlemmer.

Fremtind-konsernet bygger på mer enn 100 års erfaring som forsikringsleverandør. I nåværende form har Fremtind Livsforsikring AS eksistert siden 1. januar 2020.

Foretaket fikk konsesjon av Finanstilsynet i september 2019 og konsesjonen ble tatt i bruk fra 1. januar 2020. Ved oppstart av virksomheten ble de individuelle personforsikringene fra SpareBank 1 Forsikring AS og DNB Livsforsikring AS, samt bedriftsbetalte personforsikringer fra SpareBank 1 Forsikring AS overført til Fremtind Livsforsikring AS. De overførte porteføljene er ført med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2020.

Fremtind Livsforsikring AS er underlagt Solvens II-regelverket som ble innført i Norge gjennom Finansforetaksloven. I henhold til solvensregelverket rapporterer Fremtind Livsforsikring AS som soloselskap.

Kontaktopplysninger

Tilsynsmyndigheten som er ansvarlig for finansielt tilsyn av Fremtind Livsforsikring AS er det norske finanstilsynet. Ekstern revisor for foretaket er KPMG AS .

Kontoradresse

Fremtind Livsforsikring AS
Hammersborggata 2, 0179 Oslo
post@fremtind.no
Telefon: +47 21 02 50 50

Tilsynsmyndighet

Finanstilsynet
Revierstredet 3, 0151 Oslo
E-post: post@finanstilsynet.no
Telefon: +47 22 93 98 00

Ekstern revisor

KPMG AS

Sørkedalsveien 6, 0306 Oslo

Postboks 7000 Majorstuen

Telefon: +47 45 40 40 63

Foretakets utvikling, resultater og stilling

Fremtind Livsforsikring AS sin strategi tar utgangspunkt i konsernets strategi, hvor de langsiktige målene er lønnsom vekst, høy kundetilfredshet, ledende på bærekraft og attraktiv arbeidsgiver.

Fremtind Livsforsikring AS er en av markedets største livsforsikringsforetak. Foretaket har i 2022 et resultat etter skatt på 422 millioner kroner, og en brutto kombinert ratio på 82 prosent. Fremtind Livsforsikring AS sin privatforsikringsportefølje utgjør 97 prosent av foretakets totale forsikringsrisiko i 2022. Av dette utgjør to tredeler helseforsikring og en tredel livsforsikring.

Finansmarkedet

2022 har vært preget av et usikkert finansmarked med økt rente, høy inflasjon og nedgang i aksjemarkedet. Nøkkeltallene for økonomien er likevel sterke. Arbeidsmarkedet i Norge er rekordsterkt, med en NAV-ledighet på bare 1,6 prosent.

For Fremtind Livsforsikring AS har heving av rentekurven vært gunstig for foretakets soliditet, men negativt for resultatet.

Foretakets finansavkastning har vært negativt som følge av det krevende finansmarkedet.

Lønnsomheten i forsikringsmarkedet er god og foretakets markedsandel er stabil. Det er ingen av forsikringsproduktene som i vesentlig grad er påvirket av inflasjonen.

Kundenes privatøkonomi har blitt dårligere i 2022 og det har vært en nedgang og svakere bestandsutvikling for de individuelle personproduktene i løpet av året. Sammenlignet med tidligere år har flere produkter sett redusert tilgang og økt avgang. Prognoser tilsier at utviklingen vil vedvare i 2023 og at det gjelder for markedet som helhet.

Halvparten av kundene som sier opp personforsikringene sine oppgir personlig økonomi som årsak. Analyser indikerer at oppsigelser er drevet av et ønske om å spare penger. Dette er en trend i markedet, men har truffet spesielt på Fremtind Livsforsikring AS sine produkter.

Til tross for et rekordsterkt arbeidsmarked, øker uførheten i Norge. Spesielt blant unge mellom 18 og 29 år. Uførheten i Norge kan over tid ha en direkte påvirkning på skadeprosenten til Fremtind Livsforsikring AS. Likevel er det ingen store endringer i skadeprosenten fra 2021 til 2022, og det er en årlig vekst i foretakets totalmarked med 7,6 prosent sist år.

Livsforsikringsmarkedet er fortsatt preget av god lønnsomhet og høy kundetilfredshet, men samtidig er markedet i sterk endring. Det er økt prispress og konkurranse om kundene, også fra nye typer markedsaktører. Kundenenes forventninger til tjenester, forenkling, oppfølging og personifisering av produkter er høy i tillegg til at færre besøker bankfilialene. Dette krever at foretaket investerer i kundevennlige, digitale og automatiserte løsninger.

Markedsandelen for skadeforsikring måles med bestandspremie, og markedsandelen for livsforsikring måles med forfalt premie. Tallene er basert på Finans Norge sin rapportering per årsslutt 2021 og årsslutt 2022. Basert på dette har utviklingen for foretakets produkter utviklet seg som følger:

	2021	2022
Død	32,9 %	34,1 %
Uførekapital	13,5 %	13,4 %
Uførepensjon	33,6 %	33,3 %
Gruppeliv - Bedrift	3,8 %	3,7 %
Gruppeliv - Privat	45,7 %	44,2 %
Individuell ulykke	10,3 %	10,9 %
Individuell barneforsikring	18,0 %	17,7 %
Kollektiv barneforsikring	74,8 %	71,4 %
Individuell behandlingsforsikring	3,4 %	4,0 %
Individuell kritisk sykdom	17,2 %	17,4 %
Totalt	23,6 %	23,6 %

Tabell 1: Markedsandelen for foretakets produkter per årsslutt 2021 og 2022

A.2 Forsikringsresultat

Resultat av teknisk regnskap

Tabellen nedenfor bygger på note 6 i Årsrapport 2022 for foretaket, og viser et resultat for det tekniske regnskapet på 586 (873) millioner kroner, hvor tallet i parentes er for året 2021.

Premieinntekter ved utgangen av året var på 3 676 (3 397) millioner kroner. Bransjen med størst bidrag kommer fra regnskapsbransjen individuell kapitalforsikring. Erstatninger utgjorde på 1 465 (1 363) millioner kroner. Samlet var brutto erstatningsprosent 78 (76,8) prosent.

Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjorde 890 (835) millioner kroner. Samlet brutto kostnadsprosenten var 24,4 (24,5) prosent. Høy kostnadsprosent skyldes hovedsakelig provisjoner til distributørene, samt avskrivning av immatrielle eiendeler, hvor de utgjør henholdsvis 12,3 prosent og 8,8 prosent av den totale kostnadsprosenten.

Brutto kombinertprosent ble 82,0 (81,0) prosent for året.

Hovedbransjer

MNOK	Individuell kapital	Individuell rente og pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Totalt
Premieinntekter	1 282	808	496	1 090	3 676
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-4	-20	-4	-17	-45
Andre forsikringsrelaterte inntekter	1	2	1	5	9
Erstatninger	-359	-203	-203	-700	-1 465
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-64	-499	-18	-106	-688
Midler tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	0	0
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-333	-214	-180	-163	-890
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-0	-0	-8	-4	-12
Resultat av teknisk regnskap	523	-127	85	105	586

Tabell 2: Resultat av teknisk regnskap for året 2022.

Forsikringsresultater sammenlignet med prognose

Prognosene som ble utarbeidet i starten av året 2022 ga et samlet resultat før disponering (teknisk regnskap) for året på 676 millioner kroner.

Resultatet for det tekniske regnskapet ble 90,8 millioner kroner svakere enn prognostisert. Risikoresultatet var 7 millioner svakere en prognosen, mye grunnet flere uførekrav en forventet.

Videre skyldes det svekkede resultatet primært et negativt renteresultat på 91 millioner. Det negative renteresultat er preget av økt rentenivå, økte levekostnader og sikkerhetspolitisk uro i Europa, noe som har bidrat til nedgang i kapitalmarkeder.

Samlet sett var skadeprosenten 0,1 prosentpoeng lavere enn prognostisert, mens den samlede kostnadsprosenten for foretaket ble 0,3 prosentpoeng lavere enn prognostisert.

MNOK	Individuell kapital	Individuell rente og pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Totalt
Risikoresultatet netto	474	-32	86	57	585
Administrasjonsresultatet netto	47	7	3	27	84
Renteresultatet	3	-14	2	17	8
Samlet resultat før disponering	524	-40	91	101	676
Resultat til eier før skatt	524	-40	91	101	676

Tabell 3: Prognose for året 2022 utarbeidet per første kvartal 2022

Risikoreduksjonsteknikker

Reassuranseprogram for katastroferisiko for året 2022 er felles for Fremtind Forsikring AS og Fremtind Livsforsikring AS. Egenregninger for Fremtind Livsforsikring AS sine produkter for dette reassuranseprogrammet er 20 millioner kroner. Det var utover dette fire reassuransekontrakter for Fremtind Livsforsikring AS i 2022.

Bransje	Egenregning
Person	20

Tabell 4: Reassuranse egenregning

Tre kvotereassuransekontrakter dekker risiko i 2022 knyttet til Fagforbundets gruppelivsprodukt, individuell barneforsikring, kritisk sykdom for enkelte individuelle kontrakter og utvalgte sykdommer for barneforsikring. Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikk.

A.3 Investeringsresultat

Foretaket følger en strategi med relativt fast allokering til obligasjoner, aksjer og eiendom. Hensikten med forvaltningen er å maksimere avkastningen innenfor et akseptabelt nivå på markedsrisiko. Allokeringen er kalibrert for å høste langsiktige risikopremier over tid.

I tillegg til rentenivået er det identifisert tre hovedkilder til risikopremier i investeringsstrategien, og det er forventet meravkastning fra obligasjoner, aksjer og eiendom. For å høste slike risikopremier, er det viktig at det totale risikonivået er bærekraftig over tid.

Det har vært mye oppmerksomhet rettet mot sentralbankene i 2022, som for alvor tok opp kampen mot inflasjonen. De fleste sentralbankene har økt rentene kraftig gjennom året. Et høyere rentenivå medfører en høyere forventet avkastning for foretakets investeringsportefølje.

Investeringsporteføljen har gitt en svakere avkastning i 2022, hvor inflasjon har vært en sentral driver for utviklingen i markedene. Aksjeavkastningen for den globale porteføljen ble også svakere i 2022.

Det var forskjeller i utviklingen i aksjemarkedene mellom sektorer og geografiske områder. Markedsrentene kom kraftig opp gjennom 2022, 3 måneders NIBOR endte på 3,26 prosentpoeng, opp fra 0,95 prosent ved inngangen til året. Dette fører til en økning i forventet renteavkastning i tiden fremover, men lavere resultat i perioden rentene stiger.

MNOK	2021	2022
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	15	6
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	92	145
Netto driftsinntekt fra eiendom	0	0
Verdiendringer på investeringer	-37	-65
Realisert gevinst og tap på investeringer	22	-131
Endring i kursreguleringsfondet	40	6
Netto finansinntekter	132	-39
Øvrige renterelaterte poster	0	0
Garantert rente	-46	-52
Renteresultat	86	-91
Avkastning for selskapsporteføljen	17	45
Investeringsresultat	103	-46

Tabell 5: Renteresultatet

Renteresultatet ble -91 millioner kroner. Foretaket var investert i obligasjoner til virkelig verdi, men har noen obligasjoner som holdes til forfall. Videre har foretaket investert i aksjer og fast eiendom. Risikoen i investeringene anses som relativt sett lave, da det er god rating på foretakets obligasjoner. Investeringsstrategien legger opp til god diversifisering og relativt sett høye krav til kvaliteten på investeringene, der blant annet rating er viktige input i vurderingene.

A.4 Resultat fra øvrig virksomhet

Det er ingen andre vesentlige inntekter eller utgifter enn forsikrings- eller investeringsinntekter og -utgifter i løpet av rapporteringsperioden eller forretningsplanleggingsperioden.

A.5 Andre opplysninger

Det er ingen andre vesentlige opplysninger om foretakets virksomhet eller resultater.

Solvenskapital
MNOK

3.2

84

System for styring og kontroll

B	B.1	Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll	<u>17</u>
	B.2	Krav til egnethet	<u>25</u>
	B.3	Risikostyringssystemet	<u>26</u>
	B.4	Internkontrollsystem	<u>31</u>
	B.5	Internrevisjonsfunksjon	<u>32</u>
	B.6	Aktuarfunksjonen	<u>32</u>
	B.7	Utkontraktering	<u>33</u>
	B.8	Andre opplysninger	<u>35</u>

Dette kapittelet gir en beskrivelse av mål og rammeverk for risikostyringssystemet, samt strukturen i foretakets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan, herunder roller, kontrollfunksjon og arbeidsgrupper/forum.

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

Risikostyringen i Fremtind Livsforsikring AS skal støtte opp under foretakets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning. Dette skal oppnås gjennom en risikoprofil kjennetegnet av:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring.
- En optimal kapitalallokering i henhold til foretakets strategi.
- Tilstrekkelig tilgjengelig kapital ut fra vedtatt risikoprofil.

Målene for risikostyringen innebærer blant annet at risikostyringen skal bidra til trygghet for kunden, samt høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med foretakets risikotoleranse som besluttes av styret. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen og ha god forståelse for den risiko foretaket er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med foretakets risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Kontrollaktivitetene skal sikre at definerte risikogrenser overholdes, og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

Systemet for risikostyring og kontroll i foretaket har som formål å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring og kontroll og skal bidra til foretakets måloppnåelse, og til å kontrollere at foretaket er i stand til å levere sine forpliktelser ovenfor kundene.

Styret har utarbeidet et rammeverk av policyer for Fremtind Livsforsikring AS som fastsetter hovedprinsipper og ansvar for risikostyringen og internkontroll. Det gjennomføres årlig en revisjon og godkjenning av alle policyer knyttet til risikostyring og kontroll.

Foretakets system for risikostyring og internkontroll vurderes å være godt tilpasset foretakets risikobilde. Risikostyringssystemet er gjenstand for kontinuerlig videreutvikling. Spesielt har innføringen av Solvens II medført en vesentlig økt profesjonalisering av foretakets risikostyring.

Rammeverk for risikostyring

Foretakets rammeverk for risikostyring er bygget opp omkring en modell med tre forsvarslinjer:

Første forsvarslinje Leder av foretaket har sammen med sin ledergruppe ansvaret for den daglige risikostyringen. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksponeringen er innenfor de rammer og overordnede styringsprinsipper som er besluttet av styret eller daglig leder. Det er førstelinjes ansvar å sikre god og effektiv internkontroll og overholdelse av gjeldende regelverk. Videre er det styrets og ledelsens ansvar å fatte beslutninger og iverksette tiltak med bakgrunn i kontrollfunksjonenes funn.

Andre forsvarslinje Kontrollfunksjonene består av aktuarfunksjonen, compliancefunksjonen, risikostyringsfunksjonen og kontrollfunksjonen for operasjonell risiko. Som andre forsvarslinje skal funksjonene understøtte styret og ledelsens ansvar. Kontrollfunksjonene i Fremtind Livsforsikring AS er organisert under daglig leder og har direkte rapporteringslinje til foretakets styre og ledelse.

Tredje forsvarslinje Internrevisjonen overvåker at risikostyring og internkontroll er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt.

I tillegg til nevnte funksjoner har foretaket en sikkerhetsfunksjon i første og andre forsvarslinje. Sikkerhetsarbeidet i Fremtind konsern har som overordnet målsetning å ha en helhetlig, systematisk og risikobasert tilnærming. Sikkerhetsarbeidet skal sikre sikker og stabil drift, tillitt til foretaket og understøtte den til enhver tid gjeldende forretningsstrategien. Fremtind konsern skal beskytte liv og helse til ansatte og besøkende, sikre fysiske og digitale verdier og til enhver tid være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Sikkerhetssjefen har hovedansvaret for sikkerhetsarbeidet i Fremtind-konsernet. Sikkerhetssjefen er uavhengig og rapporterer til konsernsjefen vedrørende sikkerhet og beredskap.

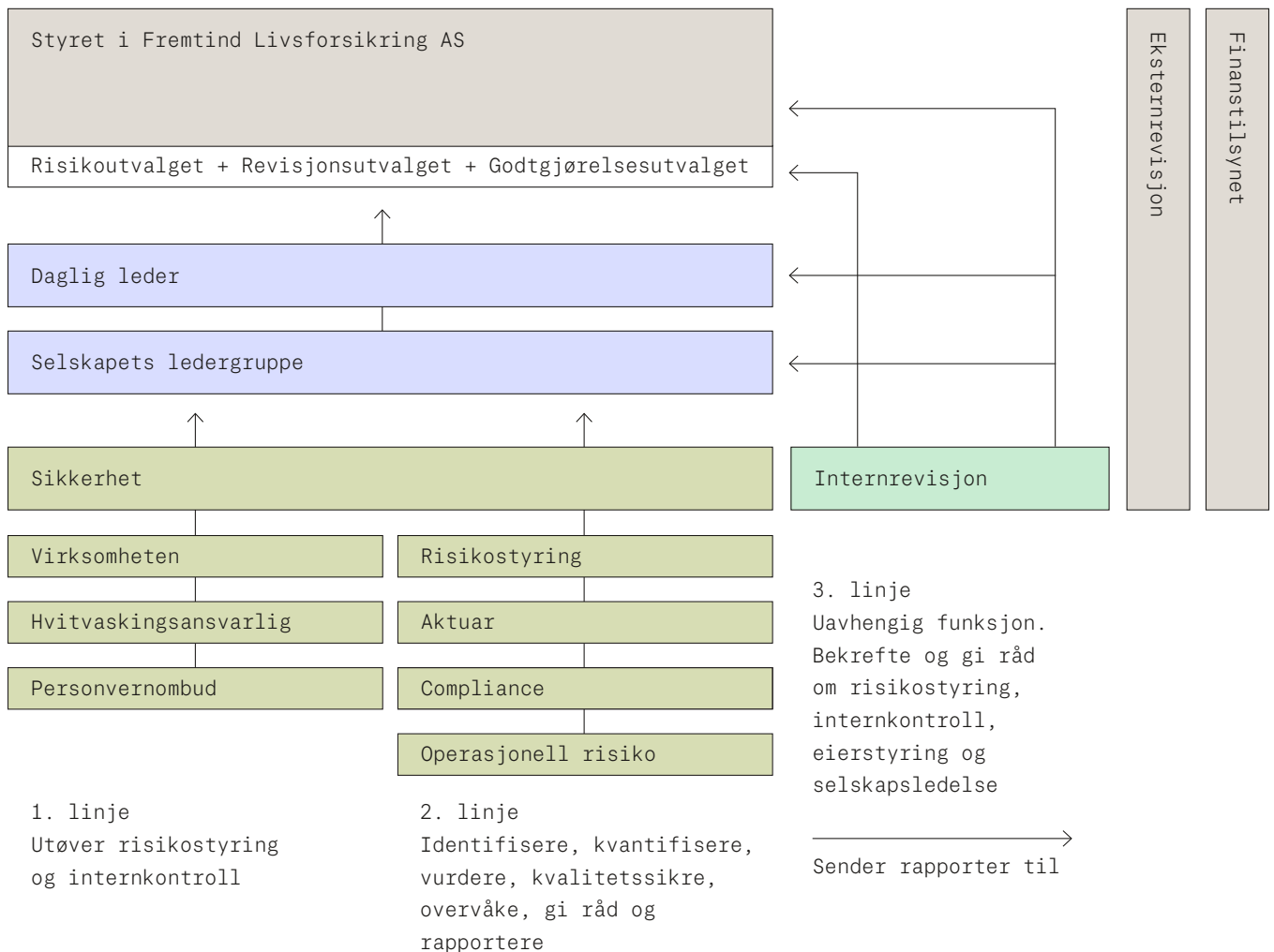
Det er foretakets medarbeidere som utøver den daglige risikostyringen. Det er etablert rutiner og prosessbeskrivelser som skal veilede medarbeiderne i utøvelsen av arbeidsoppgavene. Videre er det etablert kontrollsystemer som skal bidra til å redusere risiko for at det gjøres feil.

Roller og ansvar

Styret

Styret har det overordnede ansvaret for foretakets system for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter strategi, foretakets risikotoleranse, samt policyer og rammeverk for risikostyringssystemet i foretaket.

Fremtind Livsforsikring AS har ikke eget revisjonsutvalg, risikoutvalg eller godtgjørelsesutvalg. Det er utvalgene i styret til Fremtind Forsikring AS som utfører de relevante oppgavene.

Figur 2: Virksomhetsstyringssystemet i Fremtind Livsforsikring AS

Revisjonsutvalg

Styret i Fremtind Livsforsikring AS har ikke eget revisjonsutvalg. Foretaket er et heleid datterselskap av Fremtind Forsikring AS. I henhold til finansforetaksloven § 8-18 er Fremtind Livsforsikring AS unntatt kravet om et eget revisjonsutvalg og oppgavene forvaltes av revisjonsutvalget til Fremtind Forsikring AS.

Risikoutvalg

Styret i Fremtind Livsforsikring AS har ikke eget risikoutvalg. Fremtind Forsikring AS har et risikoutvalg som vurderer risiko og kapitalbehov for delkonsernet under ett, og i henhold til finansforetaksloven § 13-1 er derfor Fremtind Livsforsikring AS unntatt kravet om et eget risikoutvalg.

Godtgjørelsesutvalg

I henhold til finansforetaksloven § 15-4 og finansforetaksforskriften § 15-3 kan foretak i samme konsern tillates et felles godtgjørelsesutvalg. Fremtind Livsforsikring AS har felles godtgjørelsesutvalg med Fremtind Forsikring AS. Fremtind Livsforsikring AS har derfor ikke eget godtgjørelsesutvalg.

Daglig leder

Daglig leder har ansvaret for å:

- Etablere målsetninger for risikostyringen som er i samsvar med virksomhetens vedtatte risikotoleranse og kapitalmål.
- Ivareta og følge opp at det er etablert en forsvarlig risikostyring etter retningslinjer fastsatt av styret.
- Ivareta og følge opp foretakets risikostatus og risikoutvikling mot vedtatte risikostrategiske måltall og forretningsstrategi.
- Ivareta og følge opp at risikostyringen blir dokumentert, gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte. Håndtere risiko gjennom risikomåling, analyser og vurderinger, samt handlingsplaner.
- Sikre at rapporteringsplikten til styret er i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og prinsipper.
- Iverksette passende informasjonstiltak, slik at ansatte i virksomheten kan ivareta sitt ansvar.
- Implementere og gjennomføre vedtatte tiltak i organisasjonen.
- Sikre at samspillet med konsernets kontrollfunksjoner er godt og hensiktsmessig.

Kontrollfunksjonene

Fremtind Livsforsikring AS har fem kontrollfunksjoner som består av aktuarfunksjonen, compliancefunksjonen, risikostyringsfunksjonen, kontrollfunksjonen for operasjonell risiko, og internrevisjonsfunksjonen. Kontrollfunksjonene er organisert under daglig leder og er uavhengige av driftsrelaterte oppgaver.

Flere av kontrollfunksjonene er utkontraktert til Fremtind Forsikring AS eller til foretaker utenfor konsernet. Compliancefunksjonen og kontrollfunksjonen for operasjonell risiko er utkontraktert til Fremtind Forsikring AS og utøves av de samme ressursene som utøver kontrolloppgavene for morselskapet. Aktuarfunksjonen er utkontraktert til foretaket Lumera AS. Internrevisjonsfunksjonen er utkontraktert til EY (Ernst & Young AS). Risikostyringsfunksjonen er ikke utkontraktert, og utføres av Fremtind Livsforsikring AS.

Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen har ansvar for å:

- Koordinere beregning av forsikringstekniske avsetninger.
- Vurdere tilstrekkeligheten av de forsikringstekniske avsetningene.
- Vurdere tilstrekkeligheten og kvaliteten av data og modeller som inngår i beregning av de forsikringstekniske avsetningene.
- Uttale seg om foretakets retningslinjer for tegning av forsikring.
- Uttale seg om tilstrekkelighet i reassuranseprogrammet.
- Bidra til effektiv gjennomføring av foretakets risikostyringssystem.

Aktuarfunksjonen utarbeider minst én gang i året en rapport til styret og ledelsen i foretaket som dekker ansvarsområdene til aktuarfunksjonen.

Compliancefunksjonen

Compliancefunksjonen er ansvarlig for at:

- Nytt regelverk eller endringer i eksisterende regelverk fanges opp og kommuniseres til gjeldende ansvarsområder i foretaket.
- Effektive prosesser for etterlevelse av gjeldende regelverk som er etablert følges opp.
- Det gjennomføres kontroller av etterlevelse.

- Det gjennomføres lederbekreftelse/internkontroll-gjennomgang.
- Det utarbeides en plan over complianceaktiviteter.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen har ansvar for å:

- Koordinere og utøve kontroll med risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring.
- Måle og vurdere den overordnede risikosituasjonen.
- Påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer.
- Støtte styret og administrasjonen med å etablere og gjennomføre en effektiv risikostyring, herunder utarbeide ad-hoc analyser.
- Overvåke risikostyringssystemet. Utarbeide plan over risikostyringsaktiviteter.
- Videreutvikle rammeverk og system for risikostyring.
- Ha et helhetlig syn på den risikoen foretaket påtar seg.
- Rapportere på foretakets risikoer til daglig leder, ledelsen og styret, slik at de kan ivareta sitt ansvar.
- Rapportering av foretakets kapital situasjon, herunder stresstester, til myndighetene og foretakets ledelse.
- Gjennomføre og utvikle ORSA-prosessen etter retningslinjer fra styret.
- Utarbeide risikorapporter til styret og ledelsen.

Andrelinje operasjonell risiko

Andrelinje operasjonell risiko har ansvar for å:

- Koordinere med andre avdelinger for å sikre helhetlig, integrert og oppdatert styring av operasjonell risiko.
- Vedlikeholde og videreutvikle foretakets håndtering av uønskede hendelser.
- Samarbeide tett med Sikkerhetsfunksjonen om videreutvikling av foretakets beredskapsplaner for større hendelser.
- Overvåke og evaluere foretakets internkontroll, samt følge opp identifiserte tiltak.
- Koordinere identifisering og oppfølging av foretakets største risiko som kan true oppnåelse av forretningsmål.
- Identifisere relevante nøkkeltall for å måle og vurdere operasjonell risiko, og rapportere til ledelse og styret.
- Vurdere forsikringsalternativer for å beskytte virksomheten mot operasjonelle risikoer der dette er hensiktsmessig.

Internrevisjonsfunksjonen

Internrevisjonen er en uavhengig kontroll- og rådgivningsfunksjon som skal bidra til at organisasjonen på en effektiv og tilfredsstillende måte når sine mål. Internrevisjonen utføres på oppdrag fra styret og utføres av en ekstern aktør. Internrevisjonen gir råd til ledelsen om foretakets risikostyring og rapporterer direkte til styret.

Styret har vedtatt en policy for internrevisjonens arbeid. I henhold til policyen skal det årlig utarbeides en revisjonsplan for foretaket. Formålet med den årlige internrevisjonsplanen er å sikre at internrevisjonen kan gi en dekkende vurdering av foretakets governance, risikostyring, compliance og internkontroll slik instruksjonen for internrevisjonen og regulatoriske krav krever. Dette krever at alle risikofylte områder gjennomgås planmessig. Videre skal internrevisjonsplanen sikre at styrets behov ivaretas.

Gjennom internrevisjonens årsplan implementeres styrets føringer i policy for internrevisjonen. Internrevisjonsplanen skal gi styret nødvendig grunnlag til å kunne ta beslutninger knyttet til internrevisjonens prioriteringer, ressursbruk og kompetanse. Revisjonsplanen inneholder derfor en beskrivelse av hvilke internrevisjonsaktiviteter og prosjekter som prioriteres, ressursomfang og en presentasjon av internrevisjonsteamets, deres kompetanse og erfaringsbakgrunn.

Revisjonsplanen utarbeides hvert år basert på internrevisjonens risikovurdering, samt mottatte innspill fra styret og ledelsen. Planen skal sikre at sentrale risikoer og utfordringer i forhold til virksomhetens mål og strategier er dekket.

Internrevisjonen utfører en rekke revisjonsprosjekter hvert år, hvor det utarbeides en rapport for hvert prosjekt som gjengir de vesentligste funn og anbefalinger. Funnene og anbefalingene følges opp av foretakets administrasjon.

Hvitvaskingsansvarlig

Fremtind Livsforsikring AS har utkontraktert rollen som hvitvaskingsansvarlig til Fremtind Forsikring AS. Hvitvaskingsansvarlig leder arbeidet med antihvitvasking og terrorfinansiering i hele Fremtind-konsernet.

Personvernombud

Fremtind Livsforsikring AS har utkontraktert rollen som personvernombud til Fremtind Forsikring AS. Personvernombudet har en rådgivende, koordinerende og kontrollerende rolle for

hele Fremtind-konsernets etterlevelse av personvernregelverket. Personvernombudet fungerer som kontaktpunkt mot tilsynsmyndighetene og legger til rette for at tilsynsmyndighetene får den informasjonen de trenger for å utføre sine oppgaver og plikter. Personvernombudet kan også bistå kunder og andre registrerte ved behov.

Forum og komiteer

Pris og Produktforum

Forumet er et beslutende forum for pris, produkt og vekst i Fremtind Livsforsikring AS. Hensikten er å sikre innfrielse av foretakets produktlønnsmåls og å støtte foretakets strategi og ambisjon.

Pris og Produktforum består av leder av foretaket, produkt, og områdeledere for henholdsvis Privatmarked og Bedriftsmarked. Ansvarlig for aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen har møterett.

Godtgjøring

Godtgjøringsordningen er et viktig strategisk virkemiddel og skal understøtte virksomhetens strategiske og økonomiske mål, herunder risikotoleranse og langsiktige interesser. For å styrke foretakets konkurransekraft må godtgjørelsespolitikken bidra til å tiltrekke og beholde relevant og nødvendig kompetanse.

Foretaket har felles godtgjørelsesutvalg med Fremtind Forsikring AS. Godtgjørelsesutvalget består av minst tre styremedlemmer som alle er uavhengige av konsernets ledelse. Minst ett av medlemmene skal være valgt representant for de ansatte i konsernet. Styret oppnevner utvalgets leder. Utvalgsmedlemmene oppnevnes årlig for ett år av gangen. Mandat for utvalgets arbeid er beskrevet i egen instruks vedtatt av styret, som en del av styreinstruksen for Fremtind konsern.

Fastlønn skal være den viktigste komponenten i den totale kompensasjonen hos alle medarbeiderkategorier. Engangstillegg kan benyttes overfor enkeltmedarbeidere eller grupper av medarbeidere som over tid pålegges en ekstrabelastning eller som yter en ekstraordinær innsats knyttet til for eksempel gjennomføring av større prosjekter, eller har bidratt til resultater på et særskilt høyt nivå. Engangstillegg skal som hovedregel ikke gis til medarbeidere som egnethetsvurderes. Dersom det likevel skal gis engangstillegg til disse, skal dette besluttes av

konsernsjef og praktiseres i henhold til kommisjonsforordning 2015/35 (solvensforordningen), Art. 258 og 275, samt i henhold til Finanstilsynets Rundskriv 2/2020 pkt. 2.2.

Pensjon

Ansatte i Fremtind Livsforsikring AS har hybridpensjon med investeringsvalg. Ansatte med lønn over 12 G har i tillegg kollektiv livrente.

Forpliktelser ovenfor styreleder

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Vesentlige endringer i systemet for risikostyring

I 2022 har compliancefunksjonen og kontrollfunksjonen for operasjonell risiko blitt utkontraktert til Fremtind Forsikring AS.

B.2 Krav til egnethet

Krav til ledelse og sentrale funksjoner

Foretaket har etablert retningslinjer for egnethetsvurdering av personer som innehar sentrale funksjoner for å sikre at foretaket styres på en effektiv og profesjonell måte, jamfør krav i finansforetaksloven med forskrift, samt Finanstilsynets rundskriv 1/2020 om vurdering av egnethetskrav. Å være egnet vil si at vedkommende har tilstrekkelig relevant kompetanse for å kunne ivareta funksjonens ansvar, samt også oppfyller de lovbestemte kravene mht. hederlighet. Krav til kompetanse for de ulike kontrollfunksjonene er definert gjennom egne policyer.

Retningslinjer og prosesser for sikring av egnethet

I retningslinjene for egnethet er det angitt hvem som er ansvarlig for å utføre egnethetsvurderingene for de ulike sentrale funksjonene. Det er videre beskrevet prosess og ansvarsfordeling

for forhåndsvurdering, meldeplikt, oppbevaring og oppfølging for egnethetsvurderinger. Fremtind-konsernets HR-funksjon er utførende, og støtter styrets leder og daglig leder i arbeidet med egnethetsvurderinger av sentrale funksjoner som er oppgitt i retningslinjene. Følgende er HR sine oppgaver:

- Forvalte retningslinjene.
- Ved hjelp av personene som skal egnethetsvurderes, innhente relevant dokumentasjon til bruk i vurderingen av personers egnethet:
 - Egnethetsskjema fra Finanstilsynet.
 - Politiattest som ikke er eldre enn 3 måneder.
- Sende egnethetsvurderingene til Finanstilsynet der det er påkrevet.
- Sende særskilt melding til Finanstilsynet for alle personer som skal egnethetsvurderes i tilfeller der de ikke lengre oppfyller kravene for egnethet. Meldingen skal inneholde informasjon om hvorfor personen er skiftet ut.
- Oppbevare innhentet informasjon og vurderinger på en forsvarlig måte i HR-systemet.
- Foreta nye egnethetsvurderinger hvert fjerde år.

B.3 Risikostyringssystemet

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig risikostyringsprosess er prosessen iht. Finansforetakslovens § 13-5, samt solvens II forskriftens kapittel 6, bygget opp omkring seks elementer:

1. Risikostyringsstrategier
2. Kontrollmiljøet
3. Risikoidentifikasjon
4. Risikoanalyse
5. Overvåking og oppfølging
6. Rapportering

De seks hovedelementene som utgjør risikostyringsprosessen i virksomheten, inngår også som en del av foretakets prosess for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA).

Risikostyringsstrategier

Risikostyringen skal sikre at Fremtind Livsforsikring AS styrer risikoene foretaket står overfor i samsvar med styrevedtatte prinsipper, slik at samlet risikoeksponering er i tråd med styrets overordnede risikoappetitt.

Risikostyringsstrategiene skal:

- Gjenspeile foretakets overordnede mål og strategier.
- Være en integrert del av virksomhetens løpende aktiviteter.
- Stå i forhold til foretakets risikobærende evne og risikoappetitt.

Følgende prinsipper skal legges til grunn ved valg av kontroll- og styringstiltak:

- Det skal foreligge en oppdatert dokumentasjon over hvilke kontroll- og styringstiltak som er etablert med henvisning til eventuelle instruksjer, fullmakter og arbeidsbeskrivelser.
- Ved endringer eller introduksjon av nye produkter og rutiner av vesentlig betydning skal det foreligge en dokumentasjon over hvilke kontroll- og styringstiltak som er etablert med henvisning til eventuelle instruksjer, fullmakter og arbeidsbeskrivelser før dette igangsettes.
- Ved etablering av kontroll- og styringstiltak bør det legges til grunn en kost- og nyttevurdering der den relative kostnaden for innføringen av kontroll- og styringstiltakene skal vurderes opp mot den fremtidige nytten av tiltakene.

Kontrollmiljøet

Kontrollmiljøene i foretaket omfatter menneskene i organisasjonen, herunder deres individuelle egenskaper og integritet, verdigrunnlag og etikk. Videre består det av organiseringen av virksomheten og ledelse. God risikostyring krever et solid kontrollmiljø. Følgende prinsipper skal legges til grunn:

- Verdigrunnlag/etiske retningslinjer: Det skal være etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som skal være godt kommunisert i hele organisasjonen.
- Personalpolitikk/kompetanse: Personalpolitikken skal gi informasjon om de forventninger som stilles til den enkelte ansatte når det gjelder integritet, etisk adferd og kompetanse. Ved rekruttering av medarbeidere skal foretaket prioritere faglig og personlig egnethet i forhold til den stillingen som skal besettes.

- Kontroll- og styringsstruktur: Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av foretakets ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av strategier. Foretaket legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll.

Risikoidentifikasjon

For å kunne nå foretakets vedtatte målsettinger og strategiske utvikling er det en forutsetning at styret og ledelsen kjenner risikobildet, slik at det kan velges målrettede risikostyringsstrategier. Grunnlaget for foretakets risikobilde dannes gjennom risikoidentifikasjon. Prosessen for risikoidentifikasjon er fremoverskuende og en integrert del av foretakets strategiprosess. Risikoidentifikasjonen skal dekke alle vesentlige risikoer foretaket står overfor. Risikoidentifisering oppsummeres i den årlige egenvurderingen av risiko og solvens (ORSA). Egenvurdering skal bidra til å:

- Øke fokuset på risikoer foretaket står overfor, og fremme mulige tiltak for å redusere uønsket risiko.
- Sikre at samtlige avdelinger involveres i identifisering av risikoer, og arbeidet med risikoreduserende tiltak.

Ved endringer eller etablering av nye produkter og rutiner av vesentlig betydning skal det gjennomføres en risikoidentifikasjon og risikovurdering før disse tilbys eller etableres.

Risikoanalyse

Risikoanalyse danner grunnlaget for hvordan foretaket skal forstå og styre risikoene. Dette betyr blant annet at alle vesentlige risikoer i størst mulig grad skal kvantifiseres. Kvantifiseringen skal være basert på anerkjente metoder for måling av risiko.

Kvantifisering av alle risikogrupperne nedenfor, og en oppsummerende diskusjon av risikoene skal inngå i foretakets årlige ORSA-prosess hvor Pilar 1- og Pilar 2-beregninger ligger til grunn:

- Markeds- og motpartsrisiko.
- Forsikringsrisiko.
- Likviditetsrisiko.
- Operasjonell risiko.
- Compliancerisiko.
- Strategisk og forretningsmessig risiko.

For å sikre at resultatene fra kvantifiseringen av risiko er hensiktsmessige utføres også sensitivitets- og scenarioanalyser.

Oppfølging og overvåking

Risikostyringsprosessen følges opp løpende. Oppfølgingen av de største og viktigste risikoene skal være del av løpende drift I tillegg skal ledelsen og internrevisjonen utføre periodiske evalueringer. Formålet med oppfølgingen er å vurdere hvor effektiv prosessen for risikostyring er over tid, samt sikre at nødvendige handlinger eller endringer blir gjennomført.

Foretakets beredskapsplan for oppfølging av kapitalmål og solvensmargin er bygget opp omkring ulike nivåer på solvensmargin med hensyn til vurdering av alvorlighetsgrad med tanke på avvik mellom kapitalnivå og faktisk kapitalbehov. Det er skissert ulike tiltakskrav avhengig av hvilken situasjon som har oppstått i forhold til brudd på det etablerte kapitalnivået.

Rapportering

Risikorapporteringen har som formål å sikre at alle relevante organisasjonsnivåer har tilgang på tilstrekkelig, pålitelig og relevant risikoinformasjon. Dette skal sikre at alle organisasjonsnivåer har en oversikt over aktuell risikoeksponering og eventuelle svakheter i risikostyringsprosessen. Rapporteringen skal danne grunnlaget for den videre oppfølgingen og overvåkingen av risikoeksponeringen og risikostyringsprosessen i foretaket.

Resultatet fra risikostyringsprosesser rapporteres kvartalsvis til styret og ledelsen ved foretakets Risikorapport.

Risikostyringsfunksjonen

Sammen med de øvrige kontrollfunksjonene inngår Risikostyringsfunksjonen i Fremtind Livsforsikring AS sin modell med tre forsvarslinjer. Risikostyringsfunksjonen er organisert under daglig leder. Funksjonen er uavhengig fra løpende driftsrelaterte oppgaver, men har møterett i viktige beslutningsfora i foretaket.

Risikostyringsfunksjonen har oppgaver knyttet til å koordinere og utøve kontroll med foretakets risikostyringsaktiviteter og kjerneprosesser innenfor risikostyring, påse at det eksisterer prosesser for å identifisere fremtidige risikoer, videreutvikle rammeverk og system for risikostyring og gjennomføre og utvikle foretakets ORSA-prosess.

Gjennom måling og vurdering av den overordnede risikosituasjonen overvåkes foretakets totale risikobilde. Risikostyringsfunksjonen arbeider systematisk og risikobasert etter risikostyringsfunksjonens egen årsplan. Årsplanen behandles årlig av foretakets styre og det rapporteres kvartalsvis status på sentrale risikoer til ledelse og styret.

Egenvurdering av risiko og solvens

Egenvurderingen av risiko og solvens (ORSA) består av en fastsatt prosess for å definere, vurdere og styre foretakets risiko og solvens. Prosessen gjennomføres minst en gang i året, eller ved vesentlig endring i foretakets risikoprofil. Formålet med ORSA-prosessen er å gi styret og ledelsen tilstrekkelig informasjon om foretakets spesifikke risikoeksponering og faktiske kapitalbehov. I ORSA-prosessen dokumenteres foretakets evne til å tåle ventede og uventede tap, hensyntatt foretakets strategier, forretningsplaner og risikoeksponering.

ORSA er helheten av prosessene som benyttes for å:

- Identifisere, vurdere, overvåke, styre og rapportere risikoer som foretaket er eller kan bli eksponert for.
- Vurdere om kapitalsituasjonen er tilstrekkelig for å sikre at solvenskapitalkravet overholdes til enhver tid.

ORSA er integrert som en del av foretakets risikostyringssystem og inngår i foretakets strategiske beslutninger. Dette sikrer effektiv risikostyring, integrasjonen mellom strategier, risikostyring og kapitalplanlegging, og økt forståelse av foretakets risikoeksponering.

Styret har det overordnede ansvaret for foretakets ORSA og er premissgiver for prosessen. Det er styrets oppgave å fastsette policy og retningslinjer som er førende for hvilke aktiviteter som skal gjennomføres. Styret følger opp fremdrift og utfordrer resultater og vurderinger ved at ORSA diskuteres i styret i flere omganger.

ORSA-prosessen sikrer at styret og ledergruppen har høy bevissthet om de risikoer som foretaket er eksponert mot, samt kontroll over tåleevnen foretaket har til å motstå tilbakeslag eller finansielle krisesituasjoner. Resultatene fra ORSA-prosessen samles til en ORSA-rapport som godkjennes av foretakets styre. Styret er også den primære bruker av ORSA-rapporten og godkjenner rapporten før den sendes til Finanstilsynet.

Det er risikostyringsfunksjonen som har hovedansvaret for å koordinere gjennomføring av prosessen. Prosessen gjennomføres med involvering av foretakets styre, ledelse, alle foretakets kontrollfunksjoner og vesentlige forretningsfunksjoner i foretakets førstelinje.

B.4 Internkontrollsystem

Ansvar for internkontrollen og etterlevelse av lover og regler er en del av den operative virksomheten i første linje. Foretaket har gjennom samarbeidet med Fremtind Forsikring AS et helhetlig internkontrollsystem som omfatter risikoworkshops i ledergruppen, stikkprøvekontroller av viktige arbeidsprosesser, revisjoner, hendelsesrapportering, samt et system for oppfølging av identifiserte forbedringstiltak. I tillegg gjennomfører foretaket en årlig internkontrollprosess for å vurdere kvaliteten på etablerte prosesser og kontrolltiltak (lederbekreftelsen).

Det gjennomføres også en kartlegging av kvaliteten i sentrale IT-prosesser. Formålet er å kartlegge hvorvidt foretaket oppfyller krav i IKT-forskriften, samt personopplysningsloven med tilhørende forskrifter. Gjennomgangen baseres på rammeverket COBITs 34 beskrevne IT-prosesser og gjennomføres ved at de mest forretningskritiske systemer angis i rangert orden. Risikovurderingen gjennomføres basert på IT-systemenes tilstand, samt etablerte kontrolltiltak rundt systemet. En vurdering av etterlevelse av personopplysningslovens IKT krav inngår i gjennomgangen.

Alle vesentlige oppfølgingspunkter fra internkontrollprosessen og internrevisjonsrapporter følges opp og dokumenteres av ansvarlige avdelinger og relevante andrelinje funksjoner.

Compliancefunksjonen inngår i foretakets styringssystem med tre forsvarslinjer og er en andrelinjefunksjon sammen med de øvrige kontrollfunksjonene, jf. Finansforetakslovens 13-5. Compliancefunksjonen har bl.a. ansvar for å overvåke og kontrollere internkontrollen i første linje. Compliancefunksjonen har oppgaver knyttet til kontroll av foretakets etterlevelse av lover og regler, samt overholdelse av internt regelverk, samt å gi råd og veiledning knyttet til foretakets regulatoriske forpliktelser. Compliancefunksjonen bidrar til å sikre at foretakets interne kontrollsystemer og rutiner er forsvarlig og hensiktsmessig. Compliancefunksjonens aktiviteter og ressursallokering er vurdert ut fra en risikovurdering basert på kontroller, deltakelse som observatør i sentrale prosjekter, intervjuer og workshops med 1. linje, informasjon fra ledelsesrapporter og gjennom compliance relaterte brudd som er rapportert i hendelsesdatabase. Compliancefunksjonen har møterett i viktige interne beslutningsfora. Compliancefunksjonen har en direkte rapporteringslinje til foretakets styre og ledelse og det utarbeides halvårlige compliancerapporter til foretakets styre og ledelse.

B.5 Internrevisjonsfunksjon

Internrevisjonen er en uavhengig tredje linje funksjon som gjennomfører ulike revisjoner, samt gir råd om risikostyring, internkontroll, eierstyring og foretaksledelse jfr. Finansforetakslovens §8-16.

Internrevisjonens mandat er å gi en uavhengig vurdering av kvaliteten og effektiviteten av foretakets system for virksomhetsstyring, risiko- og kapitalstyring, internkontroll, samt etterlevelse av relevante lover og regler. Internrevisjonen er, sammen med styret, ansvarlig for å utarbeide en årsplan over ønskede revisjonsprosjekter. Årsplanene er også utarbeidet i tett dialog med administrasjonen i Fremtind Livsforsikring AS. Videre er det definert kompetanse- og ressurskrav for funksjonen for å sikre en velfungerende kontrollfunksjon. For blant annet å sikre lovkravet om uavhengighet er internrevisjonsfunksjonen utkontraktert til EY.

Internrevisjonsfunksjonen er ytterligere omtalt under B.1.

B.6 Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen inngår i foretakets modell med tre forsvarslinjer og er plassert som en andrelinjefunksjon sammen med de øvrige kontrollfunksjonene. Aktuarfunksjonen er organisert under daglig leder, og er en utkontraktert tjeneste. Aktuarfunksjonen er en uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for aktuarfaglige oppgaver. Funksjonens oppgaver er definert av styret i «Policy for aktuarfunksjonen» og omfatter blant annet ansvaret som definert i Solvens II forskriften.

Aktuarfunksjonen utarbeider minst én gang per år en skriftlig rapport som fremlegges for styret og ledelsen. Rapporten dokumenterer alle oppgaver som aktuarfunksjonen har utført foregående år, og resultatene av dem. I tillegg skal rapporten påpeke mangler og gi anbefaling om hvordan disse kan utbedres.

Aktuarfunksjonen bidrar til effektiv gjennomføring av risikostyringssystem ved å anbefale, planlegge og gjennomføre risikobaserte kontroller og vurderinger av vesentlige forhold som påvirker de forsikringstekniske avsetninger.

Aktuarfunksjonen vurderer foretakets beregninger av forsikringstekniske avsetninger som pålitelige og tilstrekkelige.

Valgene av modeller og forutsetninger er godt dokumentert og begrunnet. Dataen som benyttes i solvensberegningene tilfredsstillende kravene om datakvalitet. Aktuarfunksjonen har ikke funnet mangler eller feil som har betydning for resultatene av solvensberegningene.

Aktuarfunksjonen er ytterligere omtalt under B.1.

B.7 Utkontraktering

Fremtind Livsforsikring AS har oppdatert sin policy for utkontraktering i henhold til Finanstilsynets rundskriv 7/2021 Veiledning om utkontraktering. Policyen ble sist styrebehandlet i februar 2022. Det fremgår av policyen at foretaket skal ha en effektiv prosess som skal sikre tilfredsstillende etterlevelse av regelverk, og at foretaket ikke påføres tap eller sanksjoner som følge av ekstern aktørs brudd på avtaler og regler knyttet til utkontraktering. Dette skal skje gjennom:

- Et tydelig definert ansvarsforhold for alle utkontrakterte tjenester/ system.
- Skriftlige avtaler med leverandører som er tydelig på ansvar og forventning, samt muliggjør innsyn og sanksjoner i tilfelle brudd.
- Å sikre at leverandøren har etablert tilfredsstillende internkontrollsystemer, herunder beredskapsplaner.
- En effektiv og sikker rapportering av nødvendige data fra leverandøren til foretaket.
- En effektiv prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av avtalen.

Foretaket har moderat omfang av utkontrakterte funksjoner innenfor områder som er vanlig å utkontraktere i bransjen. Kjerneoppgaver er ikke utkontraktert.

Foretaket er selv ansvarlig for alle utkontrakterte tjenester og funksjoner. Foretakets fagansvarlig for utkontraktering har ansvaret for å sikre at foretaket har et effektivt og forsvarlig rammeverk for utkontraktering. Som hovedregel skal ikke foretakets virksomhet utkontrakteres med mindre kvalitative og kvantitative vurderinger viser at å utkontraktere tjenesten gir økonomisk eller kvalitativ merverdi, og at den eventuelle utkontraktingen ikke bryter med lovregulering og pålegg fra offentlige myndigheter. Før en eventuell avtaleinngåelse, må det vurderes om det er snakk om utkontraktering av kritiske og viktige funksjoner.

Før en eventuell avtaleinngåelse skal det gjennomføres risikovurderinger tilpasset den aktuelle tjenestens art, omfang og kritikalitet. Risikovurderingene skal være i tråd med myndighetskrav, bransjepraksis og foretakets krav til tjenestekvalitet. Risikovurderinger skal alltid oppsummeres skriftlig. Risikovurderingen skal omfatte:

- Oppdragstakers virksomhet (due diligence) inkl. økonomisk stilling, renommé, kompetanse og ressurser til å utføre oppdraget, IT-systemer og rutiner, internkontroll- og compliancesystem, beredskapsplaner, landrisiko og konsentrasjonsrisiko.
- Sannsynlighet for mislighold og annen ikke-oppfyllelse av forpliktelsene som utkontrakteringsavtalen medfører herunder opprettholdelse av tjenestekvalitet.
- Eventuelle interessekonflikter og håndtering.

Ved forhøyet risiko skal ny eller mer informasjon etterspørres, eller alternative leverandører vurderes. Det skal også vurderes om meldefristen iht finanstilsynsloven § 4 c utløses, og hvordan lovens krav til utsatt gjennomføring av avtalen bør ivaretas som forbehold overfor leverandøren. Allerede ved avtaleinngåelse skal det avklares relevant oppfølging tilpasset tjenestens art, omfang, kritikalitet og identifiserte risikopunkter.

Det skal løpende gjøres en vurdering av den leverte tjenesten, og om den er i henhold til avtaler, og SLA-avtaler. Eieren av den utkontrakterte tjenesten skal minimum årlig gjennomføre en vurdering av foretakets evne til å levere den avtalte tjenesten (fare for insolvens, konkurs, nedleggelse, oppkjøp el.). En forhøyet risiko må utlede handlinger som å etterspørre mer informasjon, starte en vurdering av alternative leverandører, eller vurdere å hente tilbake den utkontrakterte tjenesten.

Etterlevelsen av policyen og eksternt regelverk kontrolleres i samsvar med ansvar knyttet til de tre forsvarslinjene. Foretaket utkontrakterer store deler av sin virksomhet, først og fremst til Fremtind Forsikring AS, men også til SpareBank 1 Utvikling DA, SpareBank 1 Gruppen, DNB Bank ASA, LO Favør og Norsk Sykepleierforbund. Foretaket har egne ansatte for å ivareta strategiske og forretningsmessige vurderinger, sikre kvalitet i styring og kontroll med den løpende virksomheten, oppfølging av leveransene fra leverandørene og iverksette korrigerende tiltak om nødvendig. Foretaket har egne ansatte innen ledelse (daglig leder) aktuarområdet, risikostyring, produkt/prising og økonomi/regnskap.

Tjenesteyter	Utkontrakterte funksjoner/ oppgaver	Jurisdiksjon	Tjenesten som leveres
Fremtind Forsikring AS	Distribusjon, risikovurdering, compliancefunksjon, mv.	Norge	Utbredt utkontraktering til Fremtind Forsikring AS
SpareBank 1 Gruppen	Juridiske tjenester, intern drift, økonomiske funksjoner, mv.	Norge	Kjøp av juridiske tjenester, intern drift lokaler, økonomiske funksjoner, mv.
DNB Bank ASA, LO og Norsk sykepleierforbund	Distribusjon	Norge	Forsikringer distribueres av SpareBank 1-bankene, DNB Bank ASA, LO og Norsk sykepleierforbund
Northern Trust	Fonds-administrasjon	Storbritannia	Depottjenester, back- og mid office oppgaver knyttet til fondsadministrasjon og kapitalforvaltning.
EY	Internrevisjon	Norge Sverige	Innehar internrevisjonsfunksjonen
Lumera	Aktuarfunksjon	Norge	Innehar aktuarfunksjonen
KPMG	Valgt revisor	Norge	Valgt revisor
SpareBank1 Utvikling	IKT-løsninger, sikkerhetstjenester mv.	Norge m.fl.	Overordnet tjenesteavtale med hovedområdene IT-tjenester, datavarehustjenester/drift, innkjøpstjenester, intranett, fakturahåndtering, sikkerhet og HR-løsninger
DNB Bank	IKT-løsninger	Norge India	Avtale om overgangstjenester knyttet til forsikringsløsningene fra tidligere DNB Livsforsikring AS. Kun en mindre tjeneste gjenstår.
PostNord Strålfors	Kundekommunikasjon	Norge	Avtale om utskrift og pakketjenester
TietoEVERY (Unit4)	Regnskapsløsning	Norge	Unit4 Business World (UBW) regnskapsløsning (SaaS)
In4mo	Støttesystem forsikringsoppgjør	Finland	Støttesystem for oppgjør bygning mv. (SaaS)
Softtronic	Risikoklassifiseringsløsning	Sverige	System for risikoklassifisering av kunder (SaaS)
Amazon Web Services	IKT-løsninger	USA EU	Avtale om skyplattform (inngått via SpareBank 1 Utvikling)
FIS Capital Markets UK	IKT-løsninger	Storbritannia Serbia USA	Managed services for et standardbibliotek for IFRS 17 kalkuleringer

Tabell 6: Oversikt over vesentlige utkontrakterte tjenester

B.8 Andre opplysninger

Informasjonen i kapittel B gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av foretakets system for risikostyring og internkontroll gjennom perioden.

Risikoprofil

C	C.1	Forsikringsrisiko	<u>37</u>
	C.2	Markedsrisiko	<u>41</u>
	C.3	Kreditrisiko	<u>45</u>
	C.4	Likviditetsrisiko	<u>45</u>
	C.5	Operasjonell risiko	<u>46</u>
	C.6	Andre vesentlige risikoer	<u>47</u>
	C.7	Andre opplysninger	<u>47</u>

Foretakets risikostyring skal bidra til trygghet for kunden, i tillegg til å gi god avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med foretakets risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten. Foretakets interne og eksterne kontrollaktiviteter skal sikre at definerte risikogrenser overholdes og at eksisterende risikobilde er godt kommunisert i organisasjonen.

Beregning av foretakets risiko gjøres i henhold til solvens II-regelverket. Foretaket beregner kapitalkravet etter standardformelen. Foretakets risikoprofil består av undermodulene gitt i regelverket, og er videre behandlet i dette kapitlet.

Tabellen under viser oppbygningen av foretakets kapitalkrav per 31.12.2022. Forsikringsrisiko, bestående av livsforsikring og helseforsikring, er omtalt i C.1 og utgjør totalt 68 prosent av foretakets kapitalkrav. Markedsrisiko utgjør 27 prosent og er omtalt i C.2. Motpartsrisiko omtales i C.3 og operasjonell risiko i C.5. I tillegg omtales likviditetsrisiko i kapittel C.4, og andre vesentlige risikoer i kapittel C.6.

MNOK	Kapitalkrav
Livsforsikringsrisiko	834
Helseforsikringsrisiko	1 153
Markedsrisiko	783
Motpartsrisiko	28
Diversifisering	-814
Basiskrav til solvenskapital (BSCR)	1 985
Operasjonell risiko	148
Utsatt skatt (tapsabsorberende evne)	-529
Justering kundemidler	-15
Krav til solvenskapital (SCR)	1 588

Tabell 7: Oppbygging av kapitalkrav.

C.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko omfatter de risikoene som foretaket er eksponert for gjennom sin forsikringsvirksomhet. Foretaket har forsikringsprodukter som er kategorisert under de tre solvensbransjene «helseforsikring lik livsforsikring», «helseforsikring lik skadeforsikring» og «livsforsikring».

Foretakets produkter under solvensbransjene helseforsikring lik livsforsikring og livsforsikring er eksponert for risikokategoriene: dødelighet, opplevelse, uførhet/morbiditet, avgang og kostnader. Foretakets produkter under solvensbransjen helseforsikring lik skadeforsikring er eksponert for risikokategoriene: premie/reserve og avgang. I tillegg er foretakets produkter under solvensbransjen livsforsikring eksponert for katastroferisiko for livsforsikring, mens begge solvensbransjene under helseforsikring er eksponert for katastroferisiko for denne. Videre følger en nærmere beskrivelse av de ulike risikokategoriene.

Premierisiko

Premierisiko er en fremoverskuende risiko og gjelder fremtidig eksponering, fremtidige skader og tilhørende kostnader. Eksponeringen er knyttet til uavløpt risiko for kontrakter som allerede er tegnet og fra fremtidige tegnede kontrakter.

Premierisikoen omfatter risikoen for at premien ikke er tilstrekkelig til å dekke fremtidige skader og kan oppstå som følge av usikkerheter i premienivå, skadefrekvens, gjennomsnittsskade, tidspunkt for erstatningsutbetalinger eller administrasjonskostnader.

Reserverisiko

Reserverisiko er risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelig til å dekke skader som har inntruffet og tilhørende kostnader. Reserverisiko reflekterer usikkerhet til både inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR), og rapporterte, men ikke endelig oppgjorte skader (RBNS).

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er en av de største risikoene foretaket står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Avgangsrisiko

Avgangsrisiko oppstår når det er avvik mellom faktisk og forventet avgang, og er risikoen for tap som følge av dette. Risikoen er knyttet til at forsikringsavtaler med forventet lønnsomhet i større grad enn forventet avsluttes før hovedforfall.

Dødelighetsrisiko

Dødsrisiko er en fremoverskuende risiko og gjelder fremtidig eksponering og fremtidige skader forbundet med at dødeligheten i forsikringsbestanden blir høyere enn beste antakelse. Eksponeringen er knyttet til uavløpt risiko for kontrakter som allerede er tegnet og fra fremtidige tegnede kontrakter.

Opplevelsesrisiko

Opplevelsesrisiko er en fremoverskuende risiko, og gjelder fremtidig eksponering og fremtidige skader forbundet med at dødeligheten i forsikringsbestanden blir lavere enn beste antakelse. Eksponeringen er knyttet til uavløpt risiko for kontrakter som allerede er tegnet og fra fremtidige tegnede kontrakter.

Uførhet-/morbiditetsrisiko

Uførhet-/morbiditetsrisiko er en fremoverskuende risiko og gjelder fremtidig eksponering og fremtidige skader forbundet med at uførheten eller sykkeligheten i forsikringsbestanden blir høyere enn beste antakelse. Eksponeringen er knyttet til uavløpt risiko for kontrakter som allerede er tegnet og fra fremtidige tegnede kontrakter.

Kostnadsrisiko

Kostnadsrisiko er en fremoverskuende risiko og gjelder om fremtidige kostnader forbundet med forsikringsbestanden blir høyere enn beste antakelse. Eksponeringen er knyttet til uavløpt risiko for kontrakter som allerede er tegnet og fra fremtidige tegnede kontrakter.

Katastroferisiko

Katastroferisiko er risikoen knyttet til en masseulykke, pandemi eller konsentrasjon av forsikrede personer som følge av at ekstreme eller irregulære hendelser for forsikringsbestanden medfører tap for foretaket som er høyere enn beste antakelse.

Sensitivitetsanalyse forsikringstekniske resultat og egenkapital

I tabellen side 40 vises påvirkningen på resultat og egenkapital (før skatt) av 1 prosent endring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i kombinertprosenten. Kombinertprosenten er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen forsikring. En endring i kombinertprosenten kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Resultateffekt før skatt

MNOK	Effekt
1 prosentpoeng endring i kombinertprosenten	+/- 31,4
1 prosentpoeng endring i premienivå	+/- 38,4

Tabell 8: Sensitivetsanalyse

Forsikringsrisiko – risikoreduksjonsteknikker

Foretaket styrer forsikringsrisikoen gjennom foretakets fastsatte tegningsregler innenfor definerte områder, og har utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter og enkelte gruppelivsprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves, eventuelt også i form av reserverasjoner på dekningen eller eventuelt avslag. Ved inngåelse av gruppelivsavtaler risiko-vurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

Gjenforsikring (også omtalt som reassurans) er en forsikringsavtale som beskytter foretaket mot erstatningskrav. Styret i Fremtind Livsforsikring AS har vedtatt foretakets policy for reassurans og reassuransprogram. Reassurans er et verktøy for å redusere forsikringsrisikoen når tilstrekkelig diversifisering ikke kan oppnås gjennom ordinær drift. Reassurandørene bidrar også med kunnskap i flere prosesser knyttet til forsikringsrisiko. Foretaket har inngått avtale om følgende typer av reassurans:

Kvotereassurans

Ved kvotereassurans deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikk.

Eksedentreassurans

I kontrakten er det fastsatt en egenandel per forsikrede innen hver produktgruppe. All risiko utover egenandelen reassureres.

Excess of loss/katastrofereassurans

For risikokostnader over et visst beløp dekker reassurandørene det overskytende beløp, begrenset til et spesifisert maksimum og spesifikk hendelse. Denne reassuransen er tegnet sammen med Fremtind Forsikring AS for personrisikoprodukter.

C.2 Markedsrisiko

Markedsrisiko består av risiko knyttet til negativ verdiutvikling i aksjer, renter, eiendom, ufordelaktig utvikling i kredittmarginer (spread), valutaeksponering i tillegg til konsentrasjonsrisiko. I tillegg vil foretaket kunne ha mulighet til å ha en mindre andel av alternative investeringer som for eksempel hedgefond og private equity. Markedsrisiko utgjorde 783 millioner kroner per 31.12.2022. De seks risikokomponentene som inngår i beregning av markedsrisiko er beskrevet under:

Aksjerisiko

Risiko knyttet til endring i markedsverdi for posisjoner i egenkapitalinstrumenter, herunder aksjer, aksjefond, kombinasjonsfond, hedgefond, private equity, samt derivater med egenkapitalinstrumenter som underliggende. Fremtind Livsforsikring AS utfører deler av aksjeinvesteringene ved bruk av diskresjonær forvaltning gjennom direkte eierskap i børsnoterte foretaker.

Renterisiko

Defineres som endring i markedsverdier på foretakets investeringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet, samt foretakets forsikringsforpliktelser som følge av endring i markedsrentene.

Eiendomsrisiko

Risiko knyttet til verdiutvikling på foretakets posisjoner i fast eiendom. Eventuelle plasseringer i eiendomsfond som ikke har et vesentlig innslag av lånefinansiering medregnes under vurdering av eiendomsrisiko.

Kredittmarginrisiko

Risiko for endring i markedsverdi på foretakets investeringer i rentepapirer som følge av endring i kredittmarginer for ulike kreditttratingklasser.

Valutarisiko

Risiko for tap som oppstår som følge av endring i kursen mellom norske kroner og utenlandske valutaer.

Konsentrasjonsrisiko

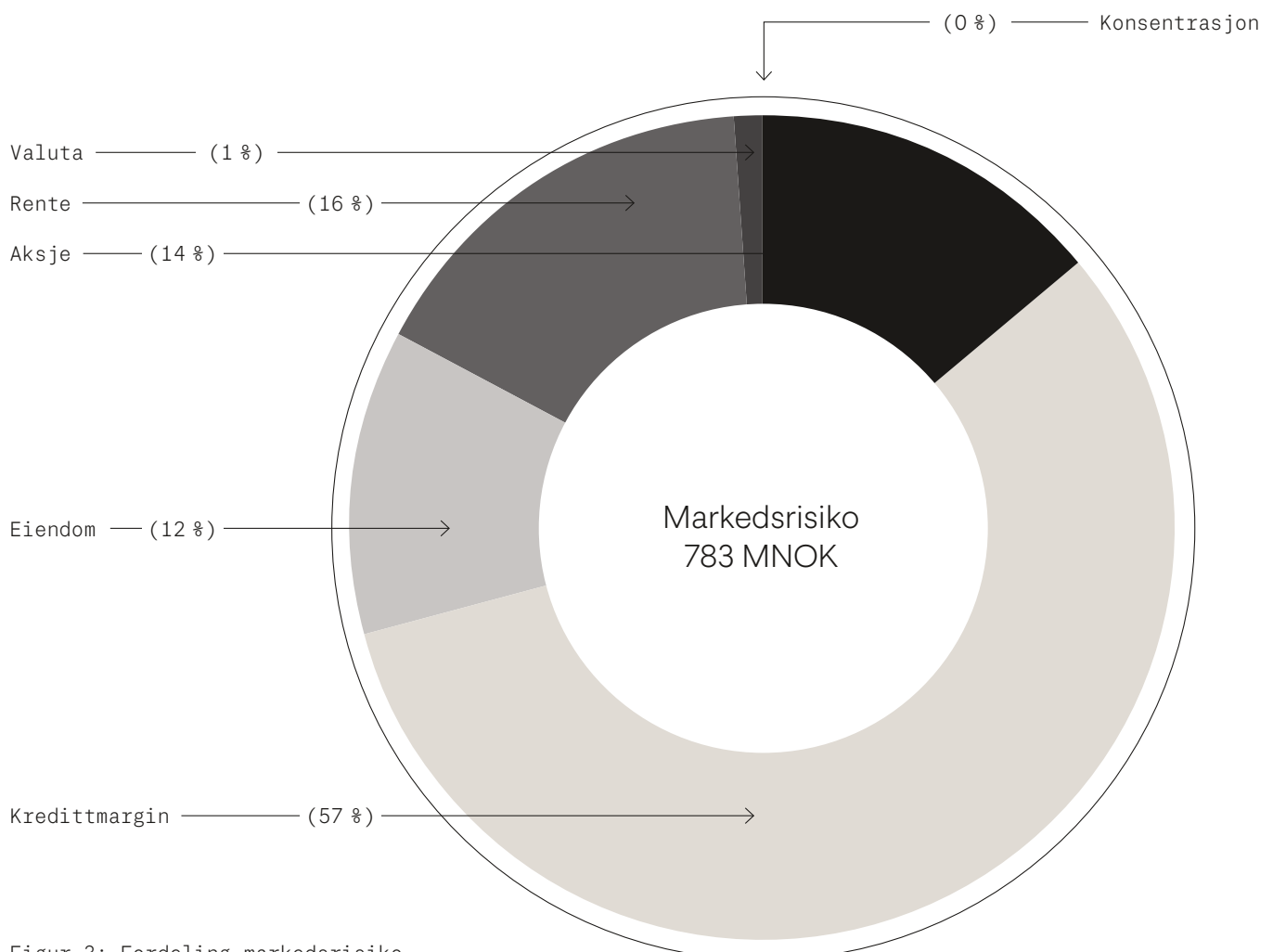
Risiko for endring i markedsverdi av aksjer, obligasjoner og eiendom som vesentlig konsentrasjon mot en enkelt motpart. Konsentrasjonsrisiko reflekterer økningen i risiko som følger av manglende diversifisering i investeringene.

Investeringer og risiko

Grunnen til at renterisiko er så dominerende er fordi foretaket eier mest obligasjoner, og ennå ikke har faset inn sin målportefølje for aksjer og fast eiendom i henhold til sin investeringsstrategi.

Foretakets største andel av obligasjoner er investert i papirer uten kredittrating (ikke ratede) fra et godkjent kredittratingbyrå. Andelen består i hovedsak av norske sparebanker som anses som gode og sikre investeringer. Av foretakets investeringer i selskapsobligasjoner utgjør 67 prosent verdipapirer med kredittratingen AAA, AA, og A (inkludert obligasjoner med fortrinnsrett).

Foretakets portefølje anses som differensiert med hensyn på spredning mellom ulike motparter.

Figur 3: Fordeling markedsrisiko

Foretakets eksponering mot aksjerisiko skjer via valutasikrede globale indekxnære aksjefond som hovedsakelig investerer i selskaper notert på børs og regulerte markeder i utviklede økonomier. Selskaper som ikke tilfredsstillere retningslinjer for ansvarlige investeringer vil holdes utenfor fondets investeringsområde. Målsetningen med fondet er over tid å gi avkastning tilnærmet lik referanseindeksen før kostnader.

Risikokonsentrasjon

Foretakets største eksponeringer, sett bort i fra statsobligasjoner, er mot SpareBank 1 SR-Bank ASA. Etter dette er den største eksponeringen mot SpareBank 1 Boligkreditt AS. Disse to eksponeringene utgjør samlet 5,5 prosent av verdien av de finansielle eiendelene. Sett bort i fra eksponeringen mot utstedere av statsobligasjoner, består foretakets ti største obligasjonsmotparter av banker, boligkreditselskaper og ett børsnotert medieselskap.

Foretakets portefølje anses som differensiert med hensyn på spredning mellom ulike motparter.

Risikoreduksjonsteknikker

Foretaket administrerer investeringsporteføljen i henhold til risikoprofil med de begrensninger foretakets styre fastsetter gjennom risikostrategi og investeringsstrategi knyttet til aktivklassene. Som ett ledd i å redusere markedsrisikoen benyttes valutasikringsderivater for investeringer i utenlandske verdipapirer. Foretaket skal være tilnærmet 100 prosent valutasikret. Valutaeksponeringen følges opp på løpende basis. Foretakets renterisiko reduseres ved hjelp av investeringer i obligasjoner med flytende rente slik at disse fungerer som en sikring mot de tekniske avsetningene (forpliktelsene). Foretakets risikostyringsfunksjon har ansvaret for å overvåke de ovennevnte risikoreducerende tiltakene og effektene.

Markedsrisiko - Risikokonsentrasjon

Investeringsporteføljen er investert i samsvar med forsiktighetsprinsippet, og foretaket er ikke eksponert for en vesentlig risikokonsentrasjon da det er godt diversifisert mellom aktivklassene. Videre er spredningen for foretakets innenfor de ulike aktivklassene god. Formålet er at ingen enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastning og risiko i porteføljen.

Investeringsporteføljen er investert i samsvar med forsiktighetsprinsippet, men er ennå ikke godt diversifisert mellom aktivaklassene. Spredningen for foretakets ene aktivaklasse er imidlertid god. Formålet er at ingen enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastning og risiko i porteføljen.

En nærmere beskrivelse av tilnærmingen til forsiktighetsprinsippet i foretaket er gitt i kapittel B.3. Investeringsporteføljen er investert i samsvar med forsiktighetsprinsippet og er godt diversifisert. Investeringsporteføljen har pr. 31.12.2022 en markedsverdi på 11,5 milliarder kroner, disse er fordelt på rentepapirer, aksjer og eiendom.

MNOK	Markedsverdi	Antall papirer	Antall motparter	Gjennomsnitt eksponering
Renter	9 151	426	275	33,3
Aksjer	286	1 547	1 509	0,2
Eiendom	433	0	8	54,2
Sum	9 870	1 973	1 792	5,5

Tabell 9: Investeringsporteføljen

- **Renteporteføljen** har en verdi på 9 151 millioner kroner, disse er investert i 426 verdipapirer/272 motparter, der den gjennomsnittlige motparten står for 0,3 prosent eller 33 millioner kroner av den totale renteporteføljen.
- **Aksjeporteføljen** har en verdi på 286 millioner kroner, disse er investert i 1 547 aksjer/selskaper, der den gjennomsnittlige selskapsinvesteringen er 0,2 millioner kroner av den totale aksjeporteføljen.
- **Eiendomsporteføljen** har en verdi på 433 millioner kroner, dette er direkte investert i 8 eiendommer og eiendomsfond. Der den gjennomsnittlige eiendommen står for 12 prosent av den totale eiendomsporteføljen.

Dette viser at porteføljen er diversifisert mellom aktivaklassene og med en god spredning innad i aktivaklassene. Formålet er at ingen enkeltinvesteringer skal kunne dominere avkastning og risiko i porteføljen.

C.3 Kreditrisiko

Motpartsrisiko defineres som risikoen for at foretaket påføres tap som følge av at foretakets motparter ikke innfrir sine forpliktelser ovenfor foretaket. Motpartsrisiko er inndelt i Type 1 og Type 2, hvorav førstnevnte omfatter gjenforsikringskontrakter, derivatmotparter og bankinnskudd, mens sistnevnte omfatter fordringer på formidlere og kunder.

Per 31.12.2022 utgjorde Type 1-risiko 77 prosent, og Type 2-risiko 23 prosent av foretakets motpartsrisiko.

Motpartsrisiko avhenger i stor grad av motpartens kredittrating. Kredittratingen for reassurandører overvåkes kontinuerlig av foretaket.

C.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i foretaket er knyttet til hvorvidt foretaket klarer å betjene forpliktelsene innen forfall uten at det oppstår vesentlige ekstrakostnader. Likviditetsrisiko er også risikoen for ikke å kunne finansiere ønsket vekst og utvikling. Foretaket skal til enhver tid ha nok likviditet til å innfri sine betalingsforpliktelser ved forfall. Samtidig skal likviditetsstyring foregå på en slik måte at finansiell avkastning på investerte midler er tilfredsstillende.

Foretakets risikoreduserende tiltak knyttet til likviditetsrisiko er at foretaket til enhver tid har en tilfredsstillende kapitalbuffer fastsatt ut ifra investeringsstrategi og stresstester. Kapitalbufferen består av kontanter, bankinnskudd, obligasjoner med fortrinnsrett (kredittrating-AAA), pengemarkedsfond og statsobligasjoner (kredittrating-AAA).

Fortjeneste i fremtidige premier

Beregningen av forventet fortjeneste i fremtidige premier, «expected profits in future premiums» (EPIFP), gjøres på hver homogene risikogruppe og samles i én post. Per 31.12.2022 var EPIFP 923 millioner kroner. EPIFP beregnes som differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin) beregnet i samsvar med direktivet og en beregning av de forsikringstekniske avsetningene (uten risikomargin), der det forutsettes at fremtidig

premie ikke mottas. Forutsetningene for beregningen er at fremtidig premie ikke har en annen skade eller kostnadsratio sammenlignet med øvrig premie for den gjeldende bransjen. Tabellen under viser EPIFP for henholdsvis livsforsikring og skadeforsikring:

Solvensbransje	
MNOK	EPIFP
Livsforsikring og helseforsikring lik livsforsikring	830
Helseforsikring lik skadeforsikring	92
Totalt	923

Tabell 10: EPIFP per solvensbransje

C.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter juridisk risiko og compliancerisiko. Operasjonell risiko omfatter både utilsiktede og tilsiktede hendelser, og er til stede i hele organisasjonen. Operasjonelle hendelser kan føre til tap i øvrige risikokategorier, slik som markeds- og forsikringsrisiko. Operasjonell risiko under standardformelen omfatter ikke risiko relatert til strategiske beslutninger eller omdømmerisiko.

Operasjonell risiko i Pilar 1 per 31.12.2022 utgjorde 148 millioner kroner.

Operasjonell risiko i foretaket reduseres gjennom etablerte rutiner for internkontroll og god organisering av virksomheten. Identifisering av operasjonell risiko gjøres i parallell med øvrige risikokategorier, og involverer bredt i virksomheten. Kontrollaktiviteter, forbedringsarbeid, beredskapsplaner og hendelseshåndtering er viktige virkemidler. Det er etablert uavhengig kontroll av området, samt at styret og ledelse mottar regelmessig rapportering. Den uavhengige kontrollen er utkontraktert til Fremtind Forsikring AS, og mange av aktivitetene gjøres felles i konsernet.

Evaluering av styring og kontroll med operasjonell risiko er

del av internkontrollen i foretaket. Vurdering av risikoen pågår løpende, samt at det gjøres utdypende analyser i forbindelse med egenvurdering av risiko og solvens (ORSA). For sistnevnte benyttes blant annet nedgangsscenarioer til å simulere effekt på solvenskapitalen og vurdere tilstrekkeligheten av denne.

C.6 Andre vesentlige risikoer

Gjennom ORSA-prosessen identifiserer foretaket også risiko av mer strategisk og forretningsmessig karakter, samt compliancerisiko. Strategisk risiko defineres som risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Forretningsmessig risiko defineres som risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold. Compliancerisiko er definert som risikoen for tap knyttet til juridiske eller regulatoriske sanksjoner, bøter, økonomisk tap eller tap av omdømme, altså et resultat av at foretaket ikke opererer i samsvar med lover, reguleringer, regler, og interne retningslinjer. Strategisk og forretningsmessig risiko samt compliancerisiko har stort fokus i foretaket og følges opp løpende.

Tapsabsorberende evne knyttet til utsatt skatt er et kapitalreducerende element i foretakets kapitalkravsberegning og er nærmere beskrevet og redegjort for under kapittel E.6.

C.7 Andre opplysninger

Informasjonen i kapittel C gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av foretakets risikoprofil.

Verdsetting for solvensformål

D	D.1	Eiendeler	<u>49</u>
	D.2	Forsikringstekniske avsetninger	<u>51</u>
	D.3	Andre forpliktelser	<u>54</u>
	D.4	Alternative verdsettingsmetoder	<u>55</u>
	D.5	Andre vesentlige opplysninger	<u>55</u>

I denne delen av rapporten beskrives verdsettelsen av eiendeler, forsikringstekniske avsetninger og andre forpliktelser under Solvens II.

D.1 Eiendeler

Under Solvens II skal alle eiendeler i balansen verdsettes til virkelig verdi. Markedsverdier blir brukt der eiendeler blir handlet i et aktivt marked og priser er offentlig tilgjengelig. For andre eiendeler benyttes andre verdsettelsesmetoder. I hovedsak medfører dette en endring i verdien for foretakets immaterielle eiendeler, hold-til-forfall obligasjoner og derivater. I solvens II verdsettes eiendelene til Fremtind Livsforsikring AS til 11 550 millioner kroner per 31.12.2022. Eiendelene i regnskap verdsettes til 12 290 millioner kroner.

Immaterielle eiendeler

Foretakets immaterielle eiendeler har en regnskapsmessig verdi på 892 millioner kroner. Den regnskapsmessige verdien består av identifiserte immaterielle eiendeler relatert til kunderelasjoner og distribusjonsavtalen med DNB ASA. For at disse skal kunne verdsettes under Solvens II må eiendelene klart kunne skilles ut for salg, samt at det må eksistere eksemplere på tilsvarende transaksjoner i markedet. De immaterielle eiendelene verdsettes derfor til null i Solvens II.

Investeringer - Investeringer i tilknyttede foretak

I posten «investeringer i tilknyttede foretak» inngår verdien av Fremtind Eiendom AS. Fremtind Eiendom AS er et datterforetak av Fremtind Forsikring AS, og består av åtte eiendomsforetak. Fremtind Livsforsikring AS eier 15 prosent av aksjene Fremtind Eiendom AS, mens Fremtind Forsikring AS eier 85 prosent.

I Fremtind Livsforsikring AS sitt regnskap verdsettes aksjene til markedsverdi. Det gjennomføres markedsverdivurdering av eiendomsselskapene to ganger i året, ved utgangen av andre og fjerde kvartal. Per 31.12.2022 verdsettes aksjene til 433 millioner kroner.

Investeringer - obligasjoner

Foretakets investeringer i obligasjoner er i stor grad rettet mot obligasjoner eller lån til foretaker med god kredittkvalitet, men består også av statsobligasjoner. Deler av obligasjonsporteføljen

er klassifisert som hold-til-forfall-obligasjoner. Hold-til-forfall er en intern klassifisering som medfører at obligasjonene verdsettes til amortisert kost i regnskapet. Foretakets hold-til-forfall-obligasjoner har en ferdig beregnet markedsverdi fra foretakets depotbank. I Solvens II verdsettes alle obligasjoner til markedsverdi.

Per 31.12.2022 utgjør forskjellen mellom amortisert kost og markedsverdi 151 millioner kroner. Virkelig verdi på obligasjonene vises i solvensbalansen med verdi på 9 151 millioner kroner.

Eiendeler			
MNOK	Regnskap	Solvens II	Differanse
Goodwill	0	0	0
Immaterielle eiendeler	892	0	-892
Utsatt skattefordel	0	0	0
Investeringer	10 653	10 829	176
Eiendom (annet enn til eget bruk)	0	0	0
Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresse	433	433	0
Aksjer mv.	0	0	0
Obligasjoner	9 301	9 151	-151
Statsobligasjoner mv.	1 610	1 574	-36
Foretaksobligasjoner mv.	7 692	7 577	-115
Sikrede verdipapirer	0	0	0
Verdipapirfond mv.	898	898	0
Derivater	20	347	327
Innskudd annet enn kontantekvivalenter	0	0	0
Andre investeringer	0	0	0
Utlån	8	8	0
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger	498	475	-24
Helseforsikring lik skadeforsikring	135	113	-23
Livsforsikring og helseforsikring lik livsforsikring	363	362	-1
Helseforsikring lik livsforsikring	357	356	-1
Livsforsikring	6	6	0
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring	11	11	0
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Ikke forsikringsrelaterte fordringer	0	0	0
Konter og kontantekvivalenter	224	224	0
Øvrige eiendeler	4	4	0
Sum eiendeler	12 290	11 550	-740

Tabell 11: Balanse og eiendeler

Investeringer - Derivater

Derivater verdsettes likt, men presenteres ulikt, i Solvens II-balansen og regnskapsbalansen. I Solvens II balansen føres derivatene brutto og det presenteres verdier både for derivater i eiendels- og forpliktelsesposisjon. Brutto føringene i Solvens II-balansen utgjør i sum nettoføringen i regnskapsbalansen.

Nettoverdien er identisk uavhengig av regelverk. På solvensbalansens eiendelsside er derivatene verdsatt til 347 millioner kroner. Nettet mot derivater i forpliktelsesposisjon er foretakets samlede derivater verdt 20 millioner kroner per 31.12.2022. Differansen på 327 millioner kan nettes mot den tilsvarende differansen på 327 millioner på balansenens forpliktelsesside.

Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetninger Eiendelene knyttet til gjenforsikringsandelen av forsikringstekniske bruttoavsetninger verdsettes 24 millioner kroner lavere i Solvens II enn i regnskapet. Differansen skyldes lønnsomheten i reassuransekontraktene og diskontering under Solvens II.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Forsikringstekniske avsetninger i regnskapet følger av forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter. Regnskapet for foretaket er avlagt i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskapsforskriften for livsforsikringsforetak i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter. IFRS 17 gjelder ikke for årsregnskap for livsforsikringsforetak i Norge. Gjeldende IFRS 4 regler for regnskapsføring av forsikringskontrakter i selskapsregnskapet videreføres for livsforsikringsforetak i Norge.

De forsikringstekniske avsetningene i Solvens II tilsvarer verdiene lik beste estimat forpliktelse og en risikomargin. For livs- og helseforsikring består beste estimat av nåverdien av sannsynlighetsvektet fremtidige kontantstrømmer for erstatningsavsetninger og premieavsetninger. Diskonteringen i Solvens II er basert på utbetalingsprofilen per produkt.

Premieavsetning

Verdsettelse av premieavsetningene under Solvens II-regelverket er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for uavløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Kontrakter innenfor kontraktens grense er definert som alle kontrakter som foretaket er juridisk bundet av, som er nærmere spesifisert i solvens II-regelverket.

Premieavsetningene inkluderer fradrag for forventet fremtidig fortjeneste for kontrakter som foretaket er bundet av. Videre er Solvens II-premieavsetningen diskontert med den volatilitetsjusterte risikofrie rentekurven. Kundefordringer behandles som en eiendel i regnskapet, mens kundefordringer inngår som fremtidige premieinntekter i fastsettelsen av premieavsetningene under Solvens II.

Det nærmeste dette tilsvarer i regnskapet er den uavløpte andelen av forfalte premier for kontrakter som er i kraft på verdsettelsesdagen, men dette er svært begrenset for foretaket og kan dermed ikke sammenlignes. Det gjøres ingen fradrag for eventuelle utgifter før den forfalte premien er opptjent i regnskapet.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningene er diskontert i Solvens II, dette gjelder ikke nødvendigvis i regnskapet. Mange av de andre forutsetninger brukt i Solvens II-beregningene er identiske med beste estimat forutsetningene i regnskapet, men diskontert med den volatilitetsjusterte risikofrie rentekurven og justert for kostnader og eventuell fremtidig overskudd til kunde.

Erstatningsavsetningen under Solvens II skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på balansetidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader (RBNS, utbetalingsreserver og administrasjonsreserver) og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt (IBNR).

Forsikringsoppgjør er ansvarlig for registrering av RBNS per krav gjennom den enkelte skadebehandler. Registering skal vurderes i tråd med den til enhver tid gjeldende reserveringsinstruks. Utøvende aktuar er ansvarlig for IBNR-, RBNS-avsetninger, utbetalingsreserver og administrasjonsreserver som er basert på empiriske data og statistiske metoder. Foretakets IBNR-reserveringsmetodikk består av å kombinere utviklingsmodeller (Chain Ladder) med forventede skadekostnadsmodeller (f.eks. Bornhuetter Ferguson). Ved beregning kan enten historiske betalinger eller skadekostnadsdata (hvor RBNS og utbetalingsreserver er inkludert) benyttes. RBNS-avsetninger, utbetalingsreserver og administrasjonsreserver er basert på produktspesifikke aktuarielle modeller og statistiske erfaringer. Valg av beregningsmetode vil være avhengig av risikoklasse (produkt/bransje) og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig.

Risikomargin

En risikomargin legges til de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsippene. Risikomarginen er beregnet som kostnaden for å holde den nødvendige kapital for å dekke solvenskapitalkravet gjennom hele avløp av forsikringsforpliktelser. Siden beregningen av risikomarginen er basert på solvenskapitalkravet, tas det hensyn til diversifiseringseffekter i beregningen.

En viss risikojustering utover beste estimat regnskapsavsetninger er inkludert i regnskap, noe som bidrar indirekte til solvens II-kapital inkludert i tabell ovenfor.

Endringer i forutsetninger

Det er mange forutsetninger som inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger. Av disse utgjør endringen prognostiserte driftskostnader en vesentlig effekt på forsikringstekniske avsetninger i forhold til foregående rapporteringsperiode. Forventet inflasjon inngår i beregningen av fremtidige driftskostnader, men endringen i inflasjons forventninger hadde ikke en vesentlig effekt. Endret forutsetning for driftskostnader er estimert til å ha redusert solvensmargin med cirka 8 prosentpoeng. Øvrige endringer forutsetninger hadde ikke vesentlig effekt på solvensmargin.

Usikkerhet i forsikringstekniske avsetninger

Det vil alltid være en viss usikkerhet forbundet med beregninger av forsikringstekniske avsetninger, da man nødvendigvis tar noen antagelser om fremtiden. Den største usikkerheten knyttes til forutsetninger for uførhet/sykdom, noe som kan variere en del mellom solvensbransjene og produkter, der de med lengst durasjon (gjennomsnittlig tid fra dato for skade til skaden er endelig oppgjort) gjerne har størst usikkerhet.

Bruk av volatilitetsjustert rentekurve

Foretaket benytter volatilitetsjusterte rentekurver ved beregning av forsikringstekniske avsetninger. Rentekurvene publiseres månedlig av European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). Betydningen for bruk av volatilitetsjustert rentekurve i Pilar 1 - beregningen fremfor bruk av basiskurven (rentekurve uten volatilitetsjustering) gir en reduksjon i forsikringstekniske avsetninger på cirka 25 millioner kroner, noe som utgjør 0,4 prosent. Kapittel E.6 forklarer effekten av dette på solvensmargin.

Gjenforsikringsandel av beste estimat premieavsetning

For verdsettelse av premieavsetningen legges foretakets gjeldende reassuranseprogram til grunn, slik de er beskrevet i kapittel A.

Gjenforsikringsandel av beste estimat erstatningsavsetning

Her benyttes de avgitte beløpene fra regnskapet.

Reassurandørenes andel av RBNS, utbetalingsreserver og IBNR er beregnet basert på gjeldende reassuransekontrakter.

Forpliktelses	Regnskap	Solvens II	Differanse
Forsikringstekniske avsetninger - helseforsikring (som skadeforsikring)	705	566	-139
Herav beste estimat		532	
Herav risikomargin		35	
Forsikringstekniske avsetninger - livsforsikring	7 465	5 859	-1 605
Forsikringstekniske avsetninger - helseforsikring lik livsforsikring	7 033	6 122	-911
Herav beste estimat		5 912	
Herav risikomargin		210	
Forsikringstekniske avsetninger - livsforsikring	432	-263	-695
Herav beste estimat		-334	
Herav risikomargin		70	
Pensjonsforpliktelser (for egne ansatte)	0	0	0
Premiedepot fra gjenforsikringsforetak	365	362	-3
Forpliktelser ved utsatt skatt	2	395	393
Derivater	0	327	327
Finansielle forpliktelser, annet enn gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	43	43	0
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	13	13	0
Betalingsforpliktelser (til leverandører, ikke forsikring)	63	63	0
Fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital	550	550	0
Øvrige forpliktelser	616	216	-400
Sum forpliktelser	9 821	8 394	-1 427
Sum eiendeler fratrukket sum forpliktelser	2 469	3 156	687

Tabell 12: Balanse, forpliktelser

D.3 Andre forpliktelser

Differansen mellom den verdien for forpliktelser i regnskap og Solvens II er på 1 424 millioner kroner.

Forpliktelser ved utsatt skatt

Forpliktelser ved utsatt skatt verdsettes til 395 millioner kroner i Solvens II-balansen. Økningen på 393 millioner kroner i forhold til regnskapsbalansen skyldes midlertidige forskjeller som er oppstått i forbindelse med overgang til markedsverdier for eiendeler og forpliktelser i Solvens II. Det er lagt til grunn en skattesats på 25 prosent i beregningen av utsatt skatt.

Derivater

Derivater presenteres ulikt i finansregnskapet og Solvens II. Nettoverdien er identisk under begge regelverk. Differansen på 327 millioner kan nettes mot den tilsvarende differansen på 327 millioner på balansenens eiendelsside.

Øvrige forpliktelser

Differansen mellom regnskapsverdi og Solvens II-verdi for posten «øvrige forpliktelser» er 400 millioner kroner. Denne differansen skyldes forskjeller i behandling av utbytte og avsetning til garantiordningen. I balansen omklassifiseres avsetning til garantiordningen på 22 millioner kroner fra egenkapital i regnskapet til forpliktelse i Solvens II. I Solvens II er utbytteavsetningen på 422 millioner kroner trukket ut av balansen da denne verdien inngår som en del av avstemmingsreserven.

Solvenskapitalen

Solvenskapitalen består av sum eiendeler fratrukket sum forpliktelser, justert for ansvarlig lån og forventet utbytte, se del E.1.

D.4 Alternative verdsettelsesmetoder

Foretaket benytter ingen alternative verdsettelsesmetoder.

D.5 Andre vesentlige opplysninger

Informasjonen i kapittel D gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av foretakets verdsettelse av eiendeler og forpliktelser for solvensformål.

Kapitalstyring

E	E.1	Ansvarlig kapital	<u>58</u>
	E.2	Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	<u>61</u>
	E.3	Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	<u>63</u>
	E.4	Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	<u>63</u>
	E.5	Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	<u>63</u>
	E.6	Andre opplysninger	<u>63</u>

Fremtind Livsforsikring AS har gjennom policy for kapitalstyring fastsatt prinsipper og rammer for styring og kontroll av kapitaliseringen, og sammensetning av kapital i foretaket. Policyen er operasjonalisert gjennom foretakets Risiko- og kapitalstrategi. Kapitalstrategien omhandler hvor mye kapital foretaket skal holde, sett opp imot risikonivået (kapitalkravet) og hva som er den optimale kapitalsammensetningen.

Kapitalstyringen i foretaket skal sikre en effektiv kapitalanvendelse for å:

- Sikre forpliktelsene overfor foretakets kunder.
- Sikre at myndighetspålagte og interne mål for solvensmargin overholdes.
- Tilfredsstill eier sitt krav til egenkapitalavkastning.
- Sikre at foretaket kan utnytte vekstmuligheter i markedet.

Per 31.12.2022 har Fremtind Livsforsikring AS to konserninterne ansvarlige lån hos Fremtind Forsikring AS totalt på 550 millioner kroner. Det første lånet på 300 millioner kroner ble utstedt i forbindelse med Fremtind Livsforsikring AS sin etablering i januar 2019. Det andre lånet på 250 millioner kroner ble tatt opp i slutten av 2020. De ansvarlige lånene er utarbeidet slik at lånene kan legges ut i markedet. Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld.

Foretakets styre har vedtatt et internt mål for solvensmarginen. Det er etablert et intervall for solvensmargin som foretaket styrer etter. Intervallet er basert på fire hovedelementer:

- Resultatbuffer, for at foretaket skal kunne tåle negative resultater.
- Usikkerhetsmargin, som følge av usikkerhet knyttet til forutsetninger i modeller og regelverk.
- Pilar-II-risiko, for å ta høyde for foretakets virkelige risiko identifisert i ORSA-prosessen.
- Strategisk kapital, som skal ta høyde for foretakets vekstplaner.

For 2022 er intervallet for solvensmargin fastsatt fra 155 til 215 prosent målt i forhold til solvenskapitalkravet, hvor foretaket tilstreber å ligge i den øvre delen av intervallet.

Foretaket har en beredskapsplan som skal benyttes dersom det oppstår en situasjon hvor det er behov for å bedre kapital situasjonen. Beredskapsplanen er inndelt i fire nivåer med ulike former for tiltak, og er knyttet til foretakets etablerte intervall for solvensmargin. De viktigste tiltakene i beredskapsplanen er:

- Tilbakeholdelse av utbytte foregående år.
- Opparbeidelse av overskudd fra driften.
- Opptak av ansvarlig lån.
- Endre aktivasammensetning.
- Øke innslag av reassuransse.
- Emisjon mot eier.
- Endring av strategi - reduksjon i strategisk kapital.
- Realisering av deler av virksomheten.

Per 31.12.2022 har Fremtind Livsforsikring AS ingen eksterne låneavtaler som begrenser muligheten til å utbetale utbytte eller konsernbidrag.

Solvensmargin

Per 31.12.2022 er foretakets solvensmargin på 207 prosent. Solvensmarginen er justert for foreslått utbytte lik hele årets resultat på 442 millioner kroner. Solvensmarginen ligger innenfor det etablerte solvensmarginintervallet på 155-215 prosent.

MNOK	2021	2022	Differanse
Solvenskapital	2 731	3 284	553
Solvenskapitalkrav	1 316	1 588	272
Solvensmargin	208 %	207 %	-1 %

Tabell 13: Solvenssituasjon

E.1 Ansvarlig kapital

Foretakets solvenskapital er på 3 284 millioner kroner per 31.12.2022. Dette tilsvarer en økning på 553 millioner i løpet av perioden. Veksten er drevet av endringer i avstemmingsreserven som består av endringer i forholdet mellom verdien på eiendeler og forpliktelser, utbytteavsetning og endringer i de øvrige bestanddelene av solvenskapitalen.

MNOK	2021	2022	Differanse
Tier 1			
Ordinær aksjekapital	100	100	0
Overkurs relatert til ordinær aksjekapital	2 352	2 352	0
Avstemmingsreserve	-271	282	553
Tier 2			
Ansvarlig lånekapital	550	550	0
Solvenskapital	2 731	3 284	553

Tabell 14: Utvikling i solvenskapital

Ordinær aksjekapital, overkurs og ansvarlig lånekapital er uendret i perioden. Foretakets tier 2 kapital består av to ansvarlige lån på 300 millioner kroner og 250 millioner kroner fra Fremtind Forsikring AS til Fremtind Livsforsikring AS. Hele solvenskapitalen på 3 284 millioner kroner kan benyttes til å dekke solvenskapitalkravet.

Nedenfor vises overgangen fra regnskapsmessig egenkapital til solvenskapital. Det er i fremstillingen hensyntatt en avsetning til utbytte på 422 millioner kroner. Per 31.12.2022 er den regnskapsmessige egenkapitalen på 2 469 millioner kroner. I overgangen til solvenskapital reduseres den regnskapsmessige egenkapitalen med 815 millioner kroner.

De ansvarlige lånene på 550 millioner kroner bidrar til å øke solvenskapitalen, mens garantiavsetningen reduserer solvenskapitalen med 22 millioner kroner. Garantiordningen medregnes ikke som egenkapital, men som en forpliktelse under Solvens II. Annen opptjent egenkapital reduserer regnskapets egenkapital med 6 millioner kroner. Avstemmingsreserven bidrar til å øke solvenskapitalen med 282 millioner kroner.

MNOK	Regnskap	Solvens II	Differanse
Ordinær aksjekapital	100	100	0
Annen innskutt egenkapital	0	0	0
Overkurs relatert til ordinær aksjekapital	2 352	2 352	0
Annen opptjent egenkapital	-6	0	6
Avsetning garantiordningen for skadeforsikring	22	0	-22
Sum kapital før justeringer	2 469	2 452	-17
Avstemmingsreserve	0	282	282
Ansvarlig lånekapital	550	550	0
Solvenskapital	3 019	3 284	265
Forventet utbytte	422	422	0
Solvenskapital før utbytteavsetning	3 441	3 706	265

Tabell 15: Solvenskapital

Kapitalgrupper

Tier 1 kapital representerer den beste kvaliteten på kapital og utgjør 83 prosent av foretakets solvenskapital. Tier 2 utgjør resterende 17 prosent. Tier 2 kapitalen består av to ansvarlige lån. Periodens endringer i solvenskapitalen skyldes endring i avstemmingsreserven. Tier 2 kapitalen består av to ansvarlige lån som samlet utgjør 550 millioner kroner. Foretaket har ingen Tier 3 kapital per 31.12.2022.

MNOK	2021	2022	Differanse
Tier 1	2 181	2 734	553
Tier 2	550	550	0
Tier 3	0	0	0
Solvenskapital	2 731	3 284	553

Tabell 16: Tier-inndeling

Det er ingen kapitalgruppebegrensninger som hindrer foretaket i å benytte hele den tilgjengelige ansvarlige kapitalen på 3 284 millioner kroner til dekning av solvenskapitalkravet.

Begrensningene for bruk av basiskapital til dekning av minstekapitalkravet slår inn på foretakets tier 2 kapital. Per 31.12.2022 kan hele tier 1 kapitalen og 139 millioner kroner av den tilgjengelige tier 2 kapitalen benyttes til å dekke minstekapitalkravet til foretaket.

MNOK	Tier 1	Tier 2
Tilgjengelig basiskapital	2 734	550
Kvalifisert basiskapital til dekning av MCR	2 734	139
Andel kvalifisert basiskapital	100 %	25 %

Tabell 17: Kvalifisert kapital til dekning av minstekapitalkravet MCR

Supplerende kapital

Supplerende kapital består av andre kapitalelementer enn kjernekapital som kan benyttes til dekning av tap. Per 31.12.2022 har foretaket ingen supplerende kapital.

Overgangsbestemmelser

Foretaket benytter ikke overgangsbestemmelser, men benytter volatilitetsjustert rentekurve.

E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Under Solvens II beregnes et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). SCR skal representere den kapitalen et foretak må ha for å kunne tåle 99,5 prosent av mulige utfall på ett års sikt. MCR skal tilsvarende reflektere at foretaket minimum må tåle 85 prosent av mulige utfall på ett års sikt.

Ved brudd på SCR stilles det krav fra Finanstilsynet om å levere planer for hvordan foretaket skal kunne oppfylle SCR igjen. Det vil kreves at foretakets styre fremlegger eventuelle tiltak eller forbedringer av solvensposisjonen. I en normalsituasjon må foretaket i løpet av ni måneder igjen tilfredsstillе SCR. Ved brudd på MCR vil Finanstilsynet kunne frata foretaket konsesjonen dersom ikke foretaket møter kravet i løpet av tre måneder.

Minstekapitalkrav (MCR)

Minstekapitalkravet definerer minstekravet til kapital under Solvens II. Hvis foretaket bryter MCR skal Finanstilsynet umiddelbart varsles. Etter regelverket får foretaket en måned til å utarbeide en plan for å oppfylle minstekapitalkravet. Deretter har foretaket 3 måneder på å gjennomføre planen og bygge opp tilstrekkelig solvenskapital som oppfyller minstekapitalkravet.

MNOK	Minstekapitalkrav
Kvalifisert basiskapital til dekning av MCR	2 872
Minstekapitalkrav (MCR)	694
Minstekapitalkravsmargin	414 %

Tabell 18: Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet er 694 millioner kroner. Minstekapitalkravet beregnes ut ifra beste estimat (netto) for premie og reserver i tillegg til forfalt premie, samt samlet forsikringseksponeringer utover beste estimat på reserver mot livsforsikring ekskludert helseforsikring.

Solvenskapitalkrav (SCR)

Foretakets beregnede solvenskapitalkrav er på 1 588 millioner kroner. Foretakets solvenskapital på 3 284 millioner kroner gir en solvensmargin på 207 prosent.

MNOK	Solvenskapitalkrav
Solvenskapital	3 284
Solvenskapitalkrav	1 588
Solvensmargin	207 %

Tabell 19: Solvenskapitalkrav.

De viktigste risikoene for Fremtind Livsforsikring AS er livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko og markedsrisiko. Livs- og helseforsikringsrisiko er risiko knyttet til lønnsomheten i forsikringsresultatet for de neste 12 månedene og risiko for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige til å dekke forpliktelsene til foretaket. Markedsrisiko er risiko for tap i de finansielle investeringene. Motpartsrisiko er risikoen for at foretakets motparter, typisk reassurandører, ikke innfrir sine forpliktelser. Operasjonell risiko er risikoen for at feil i prosesser, systemer eller andre interne og eksterne hendelser påfører foretaket et økonomisk tap. Diversifiseringsfordelen er en beregning for å ta høyde for at ikke alle negative hendelser inntreffer samtidig. Kapitalkravet justeres også for en fremtidig skattefordel som ville oppstå hvis et tap som tilsvarer solvenskapitalkravet inntreffer.

Denne skattefordelen kan kun tas hensyn til dersom det er rimelig at foretaket kan fortsette sin virksomhet etter et slikt tap. Det er lagt til grunn en skattesats på 25 prosent for tapsabsorberende evne av utsatt skatt. Grunnlaget for skattejusteringen ekskluderer aksjer- og eiendomsinvesteringer.

MNOK	Kapitalkrav
Livsforsikringsrisiko	834
Helseforsikringsrisiko	1 153
Markedsrisiko	783
Motpartsrisiko	28
Diversifisering	-814
Basiskrav til solvenskapital (BSCR)	1 985
Operasjonell risiko	148
Utsatt skatt (tapsabsorberende evne)	-529
Justering kundemidler	-15
Krav til solvenskapital (SCR)	1 588

Tabell 20: Solvenskapitalkrav fordelt på risikomoduler

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Foretaket benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller

Foretaket benytter standardformelen til beregning av solvenskapitalkravet.

E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

Foretaket har oppfylt minimumskravene gjennom hele perioden.

E.6 Andre opplysninger

Bruk av volatilitetsjustert rentekurve

Foretaket benytter volatilitetsjusterte rentekurver ved beregning av kapitalkravet for renterisiko knyttet til eiendeler og forpliktelser. Rentekurvene publiseres månedlig av European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). Per 31.12.2022 er volatilitetsjusteringen historisk lav, på bare fem basispunkter. Volatilitetsjustert rentekurve gir solvensmargin på 207 prosent. Ved bruk av basiskurven (rentekurve uten volatilitetsjustering) faller solvensmarginen til 205 prosent.

Oppsummering

Opplysningene i kapittel E gir et korrekt og hensiktsmessig bilde av foretakets kapitalstyring.

Fremtind

Fremtind Livsforsikring AS

Hammersborggata 2
0181 Oslo
Postboks 778 Sentrum
0106 Oslo
NO 915 651 232 MVA

Telefon 21 02 50 50
Telefax 21 02 50 51
post@fremtind.no
www.fremtind.no